

V Praze dne 7. března 2016
Č.j.: MV-36310-1/OSK/2016

**METODICKÝ POKYN
NÁMĚSTKA MINISTRA VNITRA
PRO STÁTNÍ SLUŽBU
Č. 1/2016,
KTERÝM SE STANOVÍ PODROBNOSTI
KE ZMĚNÁM SLUŽEBNÍHO POMĚRU**

OBSAH

Hlava I - Základní ustanovení	3
Hlava II - Služební cesta (§ 45 - 46 ZSS)	3
Hlava III - Přeložení (§ 47 ZSS)	5
Hlava IV - Zproštění výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání nebo z důvodu vazby (§ 48 ZSS)	9
Hlava V - Zařazení na jiné služební místo a s tím související změna doby trvání služebního poměru (§ 49 a § 50 odst. 2 ZSS)	12
Hlava VI - Jmenování státního zaměstnance na služební místo představeného a s tím související změna doby trvání služebního poměru (§ 51 až 59 a § 50 odst. 2 ZSS)	16
Hlava VII - Změna doby trvání služebního poměru po úspěšném vykonání úřednické zkoušky (§ 50 odst. 1 ZSS)	19
Hlava VIII - Odvolání ze služebního místa představeného (§ 60 ZSS)	21
Hlava IX - Převedení na jiné služební místo (§ 61 ZSS)	25
Hlava X - Zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů (§ 62 ZSS)	35
Hlava XI - Zařazení mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené (§ 63 ZSS)	37
Hlava XII - Zařazení mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci (§ 64 ZSS)	39
Hlava XIII - Zařazení mimo výkon služby pro pozastavení služby (§ 65 ZSS)	40
Hlava XIV - Zastupování (§ 66 ZSS)	42
Hlava XV - Vyslání k výkonu zahraniční služby a zařazení po jeho ukončení (§ 67 ZSS)	44
Hlava XVI - Zkrácení služební doby - povolení kratší služební doby (§ 68 ve spojení s § 116 ZSS)	47
Hlava XVII - Přerušování výkonu služby za účelem dalšího vzdělání nebo odborné stáže (§ 69 ZSS)	49
Hlava XVIII - Společná ustanovení o změnách služebního poměru (§ 70 ZSS)	50
Hlava XIX - Rozhodování o změnách služebního poměru	52
Hlava XX - Předběžné Informování odborové organizace o změně služebního poměru	53
Hlava XXI - Společná ustanovení o odvolání a náhradě nákladů řízení	54

Hlava I

Základní ustanovení

Článek 1

Druhy změn služebního poměru

Změnou služebního poměru podle § 44 zákona č. 234/2014 Sb., zákona o státní službě (dále jen „**ZSS**“) je:

- a) vyslání na služební cestu,
- b) přeložení,
- c) zproštění výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání nebo z důvodu vazby,
- d) zařazení na jiné služební místo,
- e) změna doby trvání služebního poměru,
- f) jmenování na služební místo představeného,
- g) odvolání ze služebního místa představeného,
- h) převedení na jiné služební místo,
- i) zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů,
- j) zařazení mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené,
- k) zařazení mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci,
- l) zařazení mimo výkon služby pro pozastavení služby,
- m) zastupování,
- n) vyslání k výkonu zahraniční služby a zařazení po jeho ukončení,
- o) zkrácení služební doby,
- p) přerušování výkonu služby za účelem dalšího vzdělávání nebo odborné stáže.

Hlava II

Služební cesta (§ 45 - 46 ZSS)

Článek 2

Podmínky vyslání na služební cestu

(1) Státní zaměstnanec může být na dobu nezbytně nutnou vyslán na služební cestu, a to i bez svého souhlasu.

(2) Bez předchozího souhlasu¹ nelze státního zaměstnance vyslat na služební cestu, jde-li o

- a) těhotnou státní zaměstnankyni,
- b) státní zaměstnankyni nebo státního zaměstnance pečující o dítě do 8 let,
- c) osamělou státní zaměstnankyni a osamělého státního zaměstnance, kteří pečují o dítě, které dosud nedosáhlo věku 15 let, nebo
- d) státního zaměstnance, který prokáže², že převážně sám dlouhodobě pečuje o osobu, která se podle jiného právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost).

¹ I když to ZSS výslovně nestanoví, doporučuje se, aby souhlas státní zaměstnanec poskytl písemně.

² K prokázání této skutečnosti lze užít jakýchkoli prostředků, které tuto skutečnost prokazují, zejména pak doložení kopie dokladu prokazujícího závislost osoby a doklad prokazující, že státní zaměstnanec o tuto osobu převážně sám dlouhodobě pečuje.

(3) Při vyslání na služební cestu musí být přihlédnuto ke zdravotnímu a osobnímu stavu státního zaměstnance a k jeho rodinným poměrům.

(4) Při vyslání na služební cestu se určí místo nástupu, místo cíle a místo ukončení služební cesty, doba trvání a způsob dopravy a ubytování. Doba trvání služební cesty není v ZSS vymezena určitým počtem dnů a bude vždy závislá na konkrétní potřebě a na účelu služební cesty. Před vysláním je ovšem třeba dobu trvání služební cesty stanovit. Dále lze určit též další podmínky služební cesty [např. stravování, rozvržení plnění jednotlivých služebních úkolů v rámci služební cesty (zejména u delších služebních cest např. časový harmonogram pracovních jednání), přerušení služební cesty na dobu nezbytně nutnou, apod.]. Služební úkoly, které bude státní zaměstnanec během služební cesty vykonávat, jsou určeny na základě příkazů představeného.

(5) Jako den nástupu na služební cestu lze určit i dny pracovního klidu, ale pouze za předpokladu, že je to k plnění úkolů služby nezbytné, neboť jde o zásah do práva státního zaměstnance na odpočinek. Je proto nutné vždy pečlivě zvážit, zda je takový postup nezbytný s ohledem na charakter služební cesty a úkoly, jejichž splnění je se služební cestou spojeno.

Článek 3 **Náhrady výdajů v souvislosti se služební cestou**

(1) Náhrady výdajů v souvislosti se služební cestou se podle § 112 ZSS řídí § 151 až § 154, § 173 až § 176 a § 178 až § 189 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákoník práce**“) - nelze však použít možnost ujednání v kolektivní dohodě ani v jiné smlouvě. Cestovní výdaje, za které se poskytují cestovní náhrady, jsou definované v § 152 zákoníku práce a jsou jimi mimo jiné též výdaje, které vzniknou zaměstnanci při pracovní (služební cestě). I nadále se tedy bude postupovat podle příslušných ustanovení zákoníku práce v mezích stanovených § 112 ZSS a § 46 odst. 3 a 4 ZSS.

(2) Pravidelným pracovištěm pro účely cestovních náhrad je podle § 112 ZSS adresa sídla služebního úřadu nebo jeho organizačního útvaru nebo adresa jiného místa, ze které státní zaměstnanec nejčastěji začíná cesty za účelem výkonu služby, a byl-li sjednán výkon služby z jiného místa, též sjednaná adresa místa jejího výkonu.

(3) Ustanovení § 46 odst. 3 a 4 ZSS dále pro účely náhrady výdajů v souvislosti se služební cestou stanoví, kdo se považuje za člena rodiny, a definuje pojem domácnost; uvedené ustanovení tedy bude mít aplikační přednost před ustanovením § 187 zákoníku práce.

(4) Zahraniční služební cestou se v návaznosti na § 154 zákoníku práce rozumí cesta konaná mimo území České republiky. Dobou rozhodnou pro vznik práva státního zaměstnance na náhradu cestovních výdajů v cizí měně je doba přechodu státní hranice České republiky, kterou oznámí státní zaměstnanec služebnímu úřadu, nebo doba odletu z České republiky a příletu do České republiky při letecké přepravě.

(5) Právo svěřenou v části sedmé zákoníku práce (Náhrada výdajů v souvislosti s výkonem práce) zaměstnavateli vykonává služební orgán prostřednictvím služebního předpisu. Podrobnosti týkající se poskytování cestovních náhrad lze tedy podrobněji upravit služebním předpisem, neboť se jedná o organizační věci služby.

Článek 4

Rozhodování ve věci vyslání na služební cestu

(6) O vyslání na služební cestu se nerozhoduje v řízení ve věcech služby [viz § 159 odst. 2 písm. b) ZSS], tj. nevydává se o tom rozhodnutí podle § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**SŘ**“).

(7) O vyslání na služební cestu rozhoduje příslušný služební orgán (§ 10 odst. 2 ZSS), který může služebním předpisem tuto pravomoc přenést na představené (§ 14 odst. 3 a § 15 odst. 5 ZSS). Typicky bude vhodné přenést tuto pravomoc na ty představené, kteří budou ukládat státnímu zaměstnanci příkazy k výkonu služby - k plnění služebního úkolu, který vyžaduje vyslání na služební cestu.

(8) Vzor vyslání na služební cestu podle § 45 ZSS je přílohou č. 1 tohoto metodického pokynu [není vyloučeno použití starších formulářů (např. cestovní příkaz), pokud obsahově splňují náležitosti § 45 ZSS].

Hlava III

Přeložení (§ 47 ZSS)

Článek 5

Podmínky přeložení

(1) Státní zaměstnanec může být i bez svého souhlasu přeložen k výkonu služby do jiného služebního úřadu nebo do jiného organizačního útvaru služebního úřadu.

(2) ZSS zejména předpokládá, že státní zaměstnanec je překládán k výkonu služby na jiné služební místo, než na kterém je státní zaměstnanec zařazen, do jiného služebního úřadu nebo jiného organizačního útvaru služebního úřadu. Přeložení slouží k zajištění výkonu služby v jiném služebním úřadu nebo jiném organizačním útvaru služebního úřadu v případech, kdy je nezbytnost přeložení státního zaměstnance vyvolána např. tím, že určitá služební místa nejsou obsazena a tato skutečnost ohrožuje řádný výkon služební agentury, která je s těmito služebními místy spojena.

(3) Státního zaměstnance lze též přeložit k výkonu služby do jiného služebního úřadu nebo jiného organizačního útvaru služebního úřadu, aniž by současně došlo k přeložení státního zaměstnance na jiné služební místo. Takové přeložení slouží především k zajištění řádného výkonu služby v situacích, kdy sice v příslušném jiném služebním úřadu nebo jiném organizačním útvaru služebního úřadu nejsou volná služební místa, na která by bylo třeba někoho přeložit, ale agenda vykonávaná jiným služebním úřadem nebo jiným organizačním útvaru služebního úřadu vyžaduje z důvodu řádného výkonu služby momentální personální posílení (příkladem mohou být sezónní výkyvy v některých agendách, kdy se z různých důvodů např. zvyšuje počet přijímaných a vyřizovaných žádostí).

(4) Bez předchozího souhlasu¹ nelze státního zaměstnance přeložit, jde-li o

- a) těhotnou státní zaměstnankyni,
- b) státní zaměstnankyni nebo státního zaměstnance pečující o dítě do 8 let,
- c) osamělou státní zaměstnankyni a osamělého státního zaměstnance, kteří pečují o dítě, které dosud nedosáhlo věku 15 let,
- d) státního zaměstnance, který prokáže², že převážně sám dlouhodobě pečuje o osobu, která se podle jiného právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné

fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost).

(5) Státní zaměstnanec může být přeložen k výkonu služby pouze v oboru služby, který dosud vykonává. Státního zaměstnance tedy nelze přeložit k výkonu služby v oboru služby, který aktuálně nevykonává, i když má z tohoto oboru služby složenou zvláštní část úřednické zkoušky. Státního zaměstnance vykonávajícího službu ve více oborech služby lze přeložit na služební místo s méně obory služby. Služební místo, na které je státní zaměstnanec přeložen, tedy nemusí mít shodný počet oborů služby. Obráceně, tj. státního zaměstnance vykonávajícího službu v menším počtu oborů služby, než je počet oborů služby na služebním místě, na které má být přeložen, lze přeložit jen tehdy, pokud je přeložením zajišťována činnost pouze v oborech služby, které státní zaměstnanec vykonává. Uvedené musí být řádně odůvodněno v rozhodnutí o přeložení.

(6) Státního zaměstnance je možné přeložit pouze na dobu nezbytně nutnou, která musí být určena předem, nejdéle však na dobu 60 dnů v kalendářním roce. Může jít o jedno či více přeložení, které ale ve svém souhrnu nesmí překročit dobu 60 dnů v kalendářním roce. Přeložení státního zaměstnance, které bylo např. určeno na dobu 10 dnů, lze prodloužit i bez jeho souhlasu, maximálně však do celkové doby přeložení 60 dnů. Tuto celkovou stanovenou dobu přeložení lze prodloužit, nejdéle však o dobu 60 dnů a pouze se souhlasem státního zaměstnance, tj. doba přeložení státního zaměstnance v kalendářním roce může za předpokladu jeho souhlasu s prodloužením původní 60 denní doby činit maximálně 120 dnů.

(7) Při přeložení musí příslušný služební orgán též přihlédnout k osobním, zdravotním a rodinným poměrům státního zaměstnance.

(8) Potřeba zajištění výkonu služby v jiném služebním úřadu nebo v jiném organizačním útvaru služebního úřadu musí trvat po celou dobu přeložení. V případě odpadnutí potřeby zajištění výkonu služby v jiném služebním úřadu nebo v jiném organizačním útvaru služebního úřadu tedy přeložení musí skončit, a to i když tento okamžik nastane dříve než je stanovený konec doby přeložení uvedený v rozhodnutí.

(9) Přeložení nelze použít k jinému účelu než k zajištění výkonu služby. Institut přeložení lze použít pouze z důvodů vymezených v ZSS, tj. k zajištění výkonu služby v jiném služebním úřadu nebo v jiném organizačním útvaru služebního úřadu na dobu určitou a v oboru služby, kterou státní zaměstnanec vykonává. Přeloženému státnímu zaměstnanci nelze ukládat úkoly, které nesouvisí s výkonem služby, nebo nejde o úkoly v oboru služby, který vykonává.

(10) Případné překážky ve službě na straně státního zaměstnance (např. dovolené, dočasné pracovní neschopnosti...) nemají na přeložení vliv, tj. přeložení státního zaměstnance i nadále trvá. Úkony ve věci překážek by měl státní zaměstnanec činit vůči mateřskému služebnímu úřadu, prostřednictvím služebního úřadu, ke kterému byl přeložen.

Článek 6

Plat a ostatní náhrady související s přeložením státního zaměstnance

(1) Plat a případný doplatek k platu podle § 47 odst. 5 ZSS vyplácí státnímu zaměstnanci po dobu přeložení vždy služební úřad, v němž je služební místo, na kterém byl státní zaměstnanec zařazen před přeložením (tedy „mateřský“ služební úřad). Od toho se rovněž odvíjí povinnosti tohoto služebního úřadu coby plátce pojistného na veřejné zdravotní

pojištění a sociální pojištění a záloh na daň z příjmu. Uvedený postup nevylučuje možnost uzavření dohody o refundaci vynaložených nákladů.

(2) Státní zaměstnanec má podle § 47 odst. 5 ZSS nárok na doplatek do výše platu před přeložením, pokud v důsledku přeložení dojde ke snížení platu státního zaměstnance.

(3) Plat a případně doplatek určuje příslušný služební orgán státního zaměstnance v rozhodnutí o přeložení.

(4) Pro účely stanovení konkrétní výše doplatku je třeba vycházet z § 176 písm. a) ZSS, podle něhož se platem státního zaměstnance pro účely doplatku k platu v souvislosti s přeložením státního zaměstnance rozumí součet měsíčních částek platového tarifu, příplatku za vedení, příplatku za službu ve ztíženém pracovním prostředí, osobního příplatku, zvláštního příplatku a příplatku za rozdělenou směnu, na které státnímu zaměstnanci naposledy vznikl nárok nebo které mu byly naposled určeny. To se netýká případů, kdy je státní zaměstnanec přeložen k výkonu služby pouze do jiného služebnímu úřadu nebo jiného organizačního útvaru služebnímu úřadu, aniž by byl současně překládán na jiné služební místo – v takovém případě zásadně nedochází ke změně platu, neboť státní zaměstnanec je stále zařazen na tomtéž služebním místě a ve vztahu k tomuto služebnímu místu pobírá plat [výjimkou by mohl být případ, kdy je v souvislosti s přeložením dočasně přiznán nebo kdy naopak nenáleží některý z příplatků (zvláštní příplatek, příplatek za službu ve ztíženém pracovním prostředí)].

(5) Při přeložení státního zaměstnance do jiné obce, než ve které je jeho služební působišť nebo bydliště, zajistí podle § 47 odst. 4 ZSS služební úřad, do kterého byl přeložen, státnímu zaměstnanci ubytování na své náklady a poskytuje mu náhrady výdajů jako při služební cestě (blíže viz čl. 3 tohoto metodického pokynu).

Článek 7

Rozhodování ve věci přeložení

(1) Přeložení je změnou služebnímu poměru, která je činěna rozhodnutím příslušného služebnímu orgánu v řízení ve věcech služby podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS. Rozhodnutí o přeložení musí kromě běžných náležitostí obsahovat identifikaci jiného služebnímu úřadu nebo jiného organizačního útvaru služebnímu úřadu, do kterého je státní zaměstnanec přeložen, spolu s určením služebního místa (je-li překládán na jiné služební místo) a oboru služby, jenž po dobu přeložení bude státní zaměstnanec vykonávat, dobu přeložení a dále rozhodnutí o platu, dochází-li v souvislosti s přeložením k jeho změně (určení platového tarifu a všech příplatků k platu po dobu přeložení, dočasné přiznání nebo odebrání některého z příplatků a případně určení výše doplatku do výše platu před přeložením).

(2) V odůvodnění rozhodnutí služební orgán popíše skutkový stav, který zakládá důvod pro přeložení státního zaměstnance, dále uvede konkrétní okolnosti na straně státního zaměstnance ve vztahu k jeho osobním, zdravotním a rodinným poměrům spolu s úvahou služebnímu orgánu o posouzení těchto poměrů – tyto okolnosti musí služební orgán v řízení o přeložení náležitě zjistit v souladu s § 3 SŘ, aby úvaha o jejich posouzení měla oporu ve spisovém materiálu; za tímto účelem (přestože rozhodnutí o přeložení může být podle § 165 ZSS prvním úkonem v řízení) lze podle okolností případu doporučit, aby řízení ve věci přeložení státního zaměstnance bylo zahájeno doručením oznámení podle § 46 odst. 1 SŘ a aby současně s tímto úkonem byla na základě § 46 odst. 3 SŘ spojena výzva k vyjádření se k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 SŘ, aby měl státní zaměstnanec možnost vyjádřit se ke svým osobním, zdravotním a rodinným poměrům. Jde-li o státního

zaměstnance uvedeného v § 47 odst. 3 ZSS, je třeba v odůvodnění rozhodnutí uvést, zda byl udělen souhlas daného státního zaměstnance k jeho přeložení.

(3) Vzory rozhodnutí o přeložení státního zaměstnance podle § 47 ZSS jsou přílohou č. 2 tohoto metodického pokynu.

(4) Je-li státní zaměstnanec překládán do jiného služebního úřadu (ať již na jiné služební místo nebo beze změny služebního místa pouze k faktickému výkonu služby v jiném služebním úřadu), přeložení musí být činěno v součinnosti příslušných služebních orgánů (viz potřeba souhlasu podle § 162 odst. 3 ZSS). Prakticky v takových případech ten služební orgán, v jehož služebním úřadu se vyskytla aktuální potřeba zajištění výkonu služby formou přeložení, požádá jiný služební orgán o přeložení některého/některých státních zaměstnanců a poskytne příslušnému služebnímu orgánu potřebou součinnost a podklady pro rozhodnutí o přeložení (včetně podkladů pro rozhodnutí o platu státního zaměstnance, zejména pokud jde o případ přeložení na jiné volné služební místo). Příslušný služební orgán následně rozhodne o přeložení státního zaměstnance.

(5) Proti rozhodnutí o přeložení lze v zákonné lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí podat odvolání. Odvolání však podle § 168 odst. 2 ZSS nemá odkladný účinek, takže přeložený státní zaměstnanec je povinen vykonávat službu v souladu s rozhodnutím o přeložení.

(6) Podle § 169 ZSS, je-li pravomocné rozhodnutí o přeložení zrušeno pro nezákonnost (např. v přezkumném řízení, správním soudem), přísluší státnímu zaměstnanci od služebního úřadu, z něhož byl přeložen, jeden měsíční plat, který mu příslušel před nezákonným přeložením, jako jakousi formu odškodnění za nezákonné přeložení. Uvedené ustanovení upravuje vznik nároku státního zaměstnance na jeden měsíční plat, pokud po věcném posouzení byla shledána nezákonnost pravomocného rozhodnutí o přeložení – netýká se tedy případů, kdy je rozhodnutí o přeložení zrušeno nadřízeným služebním orgánem v odvolacím řízení.

Článek 8

Zařazení státního zaměstnance po odpadnutí důvodu přeložení

(1) Po odpadnutí důvodu přeložení (ať již uplynutím doby uvedené v rozhodnutí nebo odpadnutím samotné potřeby přeložení) se státní zaměstnanec rozhodnutím služebního orgánu podle § 70 odst. 1 ZSS zařadí zpět na své původní služební místo.

(2) Pokud nebyl přeložen na jiné služební místo, ale pouze do jiného služebního úřadu nebo jiného organizačního útvaru služebního úřadu k výkonu služby, zařadí se zpět do svého „mateřského“ služebního úřadu nebo „mateřského“ organizačního útvaru služebního úřadu.

(3) Pokud byl státní zaměstnanec přeložen na jiné služební místo a jeho původní služební místo bylo v mezidobí zrušeno z důvodu změny systemizace, zařadí se podle § 70 odst. 3 ZSS na jiné volné služební místo. K výkonu služby na služební místo zařazené v nižší platové třídě však lze státního zaměstnance zařadit jen s jeho souhlasem. Souhlas by měl mít písemnou formu.

(4) Nemůže-li být státní zaměstnanec zařazen ve smyslu odstavce 3 tohoto článku na volné služební místo ani podle § 70 odst. 3 ZSS, zařadí se mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS.

Článek 9

Obsazení uvolněného služebního místa

(1) Na služební místo státního zaměstnance, jenž byl přeložen k výkonu služby na jiné služební místo, může být zařazen nebo jmenován jiný státní zaměstnanec jen na dobu určitou, která nesmí být delší než doba, po kterou trvá uvedená změna služebního poměru (§ 70 odst. 2 ZSS).

(2) Na dobu přeložení tohoto státního zaměstnance lze též uvolněné služební místo obsadit osobou v pracovním poměru podle § 178 odst. 1 písm. f) ZSS.

Článek 10

Evidence přeložení

Údaj o přeložení se podle § 181 odst. 1 písm. k) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

Hlava IV

Zproštění výkonu služby

na základě usnesení o zahájení trestního stíhání

nebo z důvodu vazby (§ 48 ZSS)

Článek 11

Podmínky zproštění výkonu služby

(1) Služební orgán zproští státního zaměstnance výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání pro úmyslný trestný čin nebo trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti, a to až do skončení trestního stíhání.

(2) S přihlédnutím k teleologickému a logickému výkladu § 48 ZSS je třeba za důvod pro zproštění výkonu služby považovat též zahájení tzv. zkráceného přípravného řízení podle § 179a a násl. zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní řád**“), formou tzv. sdělení podezření podle § 179b odst. 3 trestního řádu.

(3) Státní zaměstnanec se dále zproští výkonu služby, byl-li vzat do vazby, a to po dobu jejího trvání. Je třeba rozlišovat dva důvody zproštění výkonu služby. Pokud by byl státní zaměstnanec zproštěn výkonu služby z důvodu vazby v rámci trestního stíhání pro trestný čin, který není úmyslným trestným činem nebo trestným činem proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti, propuštěním z vazby končí i důvod zproštění výkonu služby. Pokud však bude státní zaměstnanec vzat do vazby a později z vazby propuštěn v rámci trestního stíhání pro úmyslný trestný čin nebo trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti, končí důvod zproštění výkonu služby až se skončením trestního stíhání.

(4) Státní zaměstnanec má povinnost oznámit služebnímu orgánu bez zbytečného odkladu, že je proti němu zahájeno trestní stíhání a v jaké věci [§ 77 odst. 1 písm. k) ZSS]. Nesplnění této povinnosti je kárným proviněním. Taktéž orgány činné v trestním řízení neprodleně vyrozumí služební orgán o vydání usnesení o zahájení trestního stíhání nebo o vzetí státního zaměstnance do vazby (§ 48 odst. 2 ZSS).

Článek 12

Plat státního zaměstnance během zproštění výkonu služby

(1) Ode dne zproštění výkonu služby přísluší státnímu zaměstnanci plat ve výši 50% jeho měsíčního platu, nejméně však ve výši minimální mzdy stanovené na základě § 111 zákoníku práce nařízením vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Tato část platu se zvýší o 10% jeho měsíčního platu na každou státním zaměstnancem vyživovanou osobu, nejvýše však do výše 80% jeho měsíčního platu.

(2) Definice vyživované osoby je stanovena v § 48 odst. 3 poslední větě ZSS. Vyživovanou osobou dle ZSS je osoba, které státní zaměstnanec výživu poskytuje nebo je povinen poskytovat. Pokud státní zaměstnanec má vyživované osoby a v návaznosti na to byla procentuální výše platu ve výroku rozhodnutí upravena, služební úřad v odůvodnění rozhodnutí uvede, kolik a jaké osoby státní zaměstnanec vyživuje a dále o kolik procent byl v návaznosti na počet vyživovaných osob plat zvýšen nad stanovených 50%.

(3) Právní účinky zproštění výkonu služby vůči státnímu zaměstnanci nastávají doručením rozhodnutí o zproštění výkonu služby, neboť odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek. Od tohoto okamžiku přísluší státnímu zaměstnanci také snížený plat.

(4) Pro účely výpočtu příslušné výše platu po zproštění výkonu služby je třeba vycházet z § 176 písm. b) ZSS, podle něhož se platem státního zaměstnance pro účely zproštění výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání pro trestný čin nebo z důvodu vazby rozumí součet měsíčních částek platového tarifu, příplatku za vedení, příplatku za službu ve ztíženém pracovním prostředí, osobního příplatku, zvláštního příplatku a příplatku za rozdělenou směnu, na které státnímu zaměstnanci naposledy vznikl nárok nebo které mu byly naposledy určeny.

Článek 13

Rozhodování ve věci zproštění výkonu služby

(1) Zproštění výkonu služby je změnou služebního poměru, která je činěna rozhodnutím příslušného služebního orgánu v řízení ve věcech služby podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS.

(2) Rozhodnutí musí vycházet z řádně zjištěného stavu věci a musí mít oporu ve spisovém materiálu. Nelze se tedy pro účely takového rozhodnutí spokojit pouze s neformálním oznámením státního zaměstnance (např. formou mailové komunikace), ale zásadním pro rozhodnutí je zejména vyrozumění příslušného orgánu činného v trestním řízení, který je příslušný k poskytnutí relevantní informace včetně právní kvalifikace trestného činu, pro nějž je trestní stíhání státního zaměstnance zahájeno. Dostačujícím podkladem pro rozhodnutí je i písemné oznámení státního zaměstnance s přiloženou kopií usnesení o zahájení trestního stíhání.

(3) Pokud je služebnímu orgánu známo, že důvod pro zproštění výkonu služby zřejmě nastal (např. z neformální komunikace se státním zaměstnancem nebo z jiných např. veřejných zdrojů) a příslušný orgán činný v trestním řízení nesplnil svou oznamovací povinnost podle § 48 odst. 2 ZSS, vyžádá si součinnost orgánu činného v trestním řízení příslušný služební orgán za účelem řádného zjištění stavu věci. V rámci žádosti o součinnost bude požadovat zejména uvedení skutečnosti, zda bylo příslušným orgánem (útvarem Policie České republiky) vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání státního zaměstnance, (včetně informace o datu vydání a číslu jednacím usnesení o zahájení trestního stíhání)

a pro jaký trestný čin (trestné činy) bylo trestní stíhání státního zaměstnance zahájeno (včetně informace o tom, zda se v daném případě jedná o úmyslný trestný čin nebo trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti či nikoli), případně zda byl státní zaměstnanec vzat do vazby.

(4) Vzor rozhodnutí o zproštění výkonu služby podle § 48 ZSS je přílohou č. 3 tohoto metodického pokynu.

Článek 14

Zařazení státního zaměstnance po odpadnutí důvodu zproštění výkonu služby

(1) Po odpadnutí důvodu zproštění výkonu služby bude státní zaměstnanec rozhodnutím služebního orgánu podle § 70 odst. 1 ZSS zařazen k výkonu služby na své původní služební místo nebo podle § 70 odst. 3 ZSS na jiné volné služební místo, pokud v mezidobí došlo ke zrušení původního služebního místa z důvodu změny systemizace (výjimkou z daného pravidla je státní zaměstnanec, který je pro zproštění výkonu služby z důvodu vazby současně odvolán ze služebního místa představeného – více viz článek 33 odst. 5 tohoto metodického pokynu). K výkonu služby na služební místo zařazené v nižší platové třídě však lze státního zaměstnance zařadit jen s jeho souhlasem. Souhlas by měl mít písemnou formu.

(2) Nemůže-li být státní zaměstnanec zařazen na volné služební místo ani podle § 70 odst. 3 ZSS, zařadí se mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS.

(3) Pokud státní zaměstnanec nebyl pro úmyslný trestný čin nebo trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání nebylo podmíněně zastaveno ani nebylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, zkrácení jeho platu se mu po skončení trestního stíhání doplatí. O výši doplatku služební orgán rozhodne rozhodnutím dle § 159 odst. 1 písm. d) ZSS.

Článek 15

Obsazení uvolněného služebního místa

(1) Na služební místo státního zaměstnance, jenž byl zproštěn výkonu služby, může být zařazen nebo jmenován jiný státní zaměstnanec jen na dobu určitou, která nesmí být delší než doba, po kterou trvá uvedená změna služebního poměru (§ 70 odst. 2 ZSS).

(2) Na dobu zproštění výkonu služby lze též uvolněné služební místo obsadit osobou v pracovním poměru podle § 178 odst. 1 písm. d) ZSS.

(3) Při obsazení služebního místa jinou osobou je třeba dobu určitou trvání služebního nebo pracovního poměru určit nikoli pevným datem, ale událostí (do doby skončení zproštění výkonu služby státního zaměstnance).

Článek 16

Skončení služebního poměru v návaznosti na výsledek trestního řízení

(1) Služební poměr skončí v případě, kdy byl státní zaměstnanec pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti anebo byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody [§ 74 odst. 1 písm. a) ZSS]. Služební poměr také skončí, pokud v řízení o uvedeném trestném činu, kterého se státní zaměstnanec dopustil,

za který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje 5 let, bylo trestní stíhání podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání [§ 74 odst. 1 písm. b) ZSS]. Dále služební poměr skončí i v případě, že byl státnímu zaměstnanci pravomocně uložen trest zákazu činnosti vykonávat službu [§ 74 odst. 1 písm. c) ZSS].

(2) Služební poměr v uvedených případech skončí dnem nabytí právní moci rozsudku nebo jiného rozhodnutí. Skončení služebního poměru z výše uvedených důvodů nastává ze zákona, služební orgán tedy nevydává rozhodnutí; o skončení služebního poměru a jeho důvodech služební orgán učiní záznam do osobního spisu státního zaměstnance a státního zaměstnance o této skutečnosti písemně vyrozumí. V těchto případech tak nedochází k rozhodování služebního orgánu o opětovném zařazení státního zaměstnance, který byl zproštěn výkonu služby, na služební místo podle § 70 ZSS.

Hlava V

Zařazení na jiné služební místo a s tím související změna doby trvání služebního poměru (§ 49 a § 50 odst. 2 ZSS)

Článek 17

Zařazení na jiné služební místo

(1) Služební orgán rozhodnutím zařadí státního zaměstnance na jiné služební místo na základě výsledku výběrového řízení na obsazení volného služebního místa. Podle § 24 odst. 2 a 3 ZSS se státní zaměstnanec může zúčastnit výběrového řízení.

(2) Státní zaměstnanec podává služebnímu orgánu žádost o zařazení na služební místo, které má být na základě výběrového řízení obsazeno. Státní zaměstnanec již nepodává žádost o přijetí do služebního poměru, neboť ve služebním poměru již je, a to na dobu neurčitou nebo určitou.

(3) Pokud státní zaměstnanec uspěje ve výběrovém řízení, příslušný služební orgán na základě výsledku výběrového řízení státního zaměstnance zařadí na volné služební místo, vydá tedy rozhodnutí podle § 30 odst. 2 ZSS.

(4) Vzor rozhodnutí o zařazení státního zaměstnance na jiné služební místo podle § 49 ZSS je přílohou č. 4 tohoto metodického pokynu.

(5) Podrobnosti týkající se výběrových řízení na obsazení volných služebních míst stanoví metodický pokyn náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 6/2015, kterým se stanoví podrobnosti k provádění výběrových řízení na obsazení služebních míst státních zaměstnanců a představených. Tento metodický pokyn se proto již touto problematikou dále nezabývá.

(6) K zařazení státního zaměstnance na služební místo podle § 49 ZSS na základě výsledku výběrového řízení, jde-li o státního zaměstnance, který je dosud zařazen na služebním místě v jiném služebním úřadu, není třeba souhlas služebního orgánu v tomto služebním úřadu (§ 162 odst. 3 ZSS). Služební orgán, který rozhoduje o zařazení státního zaměstnance na služební místo, je však povinen projednat³ se služebním orgánem ve

³ Nejedná se o souhlas služebního orgánu dle § 162 odst. 3 ZSS, neboť zařazení na nové služební místo se netýká působnosti původního služebního úřadu, tj. nevyjadřuje formální souhlas s novým zařazením na služební místo, a nový služební orgán státního zaměstnance zařazuje sám na své služební místo. Původní služební orgán nemůže takovému zařazení bránit. Oba služební orgány jsou však povinny hledat kompromisní řešení v zájmu principu vstřícnosti a v zájmu principu dobré správy.

služebním úřadu, v němž je státní zaměstnanec dosud zařazen, datum nástupu státního zaměstnance do služby na novém služebním místě. Datum nástupu do služby na novém služebním místě musí být zvoleno tak, aby státní zaměstnanec byl na původním služebním místě schopen dokončit neodkladné služební úkoly, resp. předat dosud vykonávanou agendu. Pokud se služební orgány na datu nástupu státního zaměstnance do služby na novém služebním místě nedohodnou, stanoví se datum nástupu do služby na novém služebním místě v maximální lhůtě 60 dnů počítané ode dne vydání rozhodnutí o zařazení na služební místo, a to analogicky ke lhůtě uvedené v § 60 odst. 2 a § 73 ZSS⁴.

Článek 18

Změna doby trvání služebního poměru při zařazení na jiné služební místo

(1) Doba trvání služebního poměru na dobu neurčitou není zařazením na jiné služební místo dotčena (§ 49 odst. 2 ZSS). Pokud je státní zaměstnanec ve služebním poměru na dobu neurčitou, doba trvání jeho služebního poměru se zařazením na jiné služební místo nemění, a to ani, pokud bude na základě výsledku výběrového řízení zařazen na volné služební místo na dobu určitou. Po uplynutí doby, na kterou byl státní zaměstnanec zařazen na služební místo na dobu určitou, bude služební orgán postupovat podle § 61 odst. 1 písm. d) ZSS a státního zaměstnance převede na jiné služební místo. Pokud tento postup nebude možný, bude služební orgán postupovat podle § 62 ZSS.

(2) Doba trvání služebního poměru na dobu určitou se zařazením na jiné služební místo nezkracuje (§ 49 odst. 3 ZSS). Pokud je státní zaměstnanec ve služebním poměru na dobu určitou a je na základě výsledku výběrového řízení zařazen na volné služební místo na dobu určitou, která je kratší než doba trvání jeho služebního poměru, doba trvání služebního poměru se tedy zařazením na jiné služební místo nezkracuje, přestože doba zařazení na daném služebním místě bude kratší, než doba trvání služebního poměru. Po uplynutí doby, na kterou byl státní zaměstnanec zařazen na služební místo na dobu určitou, která byla kratší než doba určitá trvání jeho služebního poměru, bude služební orgán postupovat podle § 61 odst. 1 písm. d) ZSS a státního zaměstnance převede na jiné služební místo. Pokud tento postup nebude možný, bude služební orgán postupovat podle § 62 ZSS.

(3) Pokud je státní zaměstnanec ve služebním poměru na dobu určitou a má být na základě výsledku výběrového řízení zařazen na služební místo na dobu neurčitou nebo dobu určitou, která uplyne později než dosavadní služební poměr na dobu určitou, změní se státnímu zaměstnanci doba trvání služebního poměru podle § 50 odst. 2 ZSS na dobu neurčitou nebo na dobu určitou, která uplyne později než jeho dosavadní služební poměr na dobu určitou. V takovém případě bude tedy součástí rozhodnutí služebního orgánu o zařazení na služební místo též rozhodnutí o změně doby trvání služebního poměru podle § 50 odst. 2 ZSS.

Článek 19

Doba trvání služebního poměru a zařazení na služební místě v závislosti na úřednické zkoušce

(1) Jde-li o státního zaměstnance, který je ve služebním poměru na dobu určitou určenou podle § 29 odst. 1 ZSS z důvodu, že dosud nevykonal úřednickou zkoušku, a tento státní zaměstnanec v době zařazení stále nemá úřednickou zkoušku úspěšně vykonanou,

⁴ Tj. analogicky k povinnosti služebního orgánu vydat rozhodnutí o žádosti o skončení služebního poměru nebo o odvolání ze služebního místa představeného tak, aby ke skončení služebního poměru nebo k odvolání z místa představeného došlo nejpozději do uplynutí doby 60 dnů ode dne podání žádosti o odvolání ze služebního místa představeného / skončení služebního poměru.

nestanoví se státnímu zaměstnanci znovu doba trvání služebního poměru na dobu určitou podle § 29 odst. 1 ZSS, ale ani se v rámci zařazení na služební místo doba určitá nebude měnit na delší dobu určitou nebo na dobu neurčitou podle § 50 odst. 2 ZSS. Doba trvání služebního poměru určená podle § 29 odst. 1 ZSS při přijetí do služebního poměru zůstane zařazením na jiné služební místo podle § 49 ZSS v tomto případě nedotčena. Teprve po úspěšném vykonání úřednické zkoušky se změní doba trvání služebního poměru podle § 50 odst. 1 ve spojení s § 42 ZSS.

(2) Jde-li o státního zaměstnance, který v době zařazení na služební místo podle § 49 ZSS již úspěšně vykonal úřednickou zkoušku (obecnou i zvláštní část), ale se zařazením na služební místo je spojen výkon služby v dalším nebo jiném oboru služby, pro který státní zaměstnanec zvláštní část úřednické zkoušky dosud nevykonal, platí, že na takového státního zaměstnance je pro účely rozhodování o zařazení na služební místo třeba nahlížet jako na státního zaměstnance s vykonanou úřednickou zkouškou, tj.

- a) nelze znovu podle § 29 odst. 1 ZSS stanovit dobu trvání služebního poměru pouze na 12 měsíců nebo na dobu kratší, na kterou má být dané služební místo obsazeno,
- b) pokud dosavadní služební poměr státního zaměstnance je na dobu neurčitou nebo na dobu určitou, která je delší než doba, na kterou má být obsazeno služební místo, nelze dobu trvání služebního poměru měnit z doby neurčité na dobu určitou nebo dobu určitou zkracovat (§ 49 odst. 2 a 3 ZSS),
- c) je nutné rozhodnout o změně doby trvání služebního poměru podle § 50 odst. 2 ZSS, pokud na novém služebním místě má být vykonávána služba na dobu neurčitou nebo dobou určitou, která uplyne později, než doba určitá dosavadního služebního poměru státního zaměstnance,
- d) nelze v souvislosti se zařazením na nové služební místo omezit toto zařazení pouze na dobu určitou s trváním 12 měsíců podle § 29 odst. 1 ZSS (i v případě, že doba zařazení na služební místo má být na dobu neurčitou nebo na dobu určitou, která je delší než 12 měsíců).

Článek 20

Zkušební doba a platový tarif v souvislosti se zařazením na jiné služební místo

(1) Státnímu zaměstnanci, který je zařazen na jiné služební místo podle § 49 ZSS, se již znovu nestanoví zkušební doba. Pokud však ještě plyne zkušební doba stanovená podle § 29 odst. 2 ZSS, není její trvání zařazením na jiné služební místo podle § 49 ZSS dotčeno a zkušební doba doběhne.

(2) Státnímu zaměstnanci s přiznaným nejnižším platovým tarifem podle § 29 odst. 3 ZSS z důvodu nevykonání úřednické zkoušky, přísluší nejnižší platový tarif i po zařazení na nové služební místo podle § 49 ZSS, pokud tento státní zaměstnanec v době zařazení na nové služební místo stále úřednickou zkoušku úspěšně nevykonal. K navýšení platového tarifu, resp. k zařazení do platového stupně podle § 3 nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**nařízení vlády č. 304/2014 Sb.**“), dojde až po úspěšném vykonání úřednické zkoušky. Jde-li však o státního zaměstnance, který v době zařazení na služební místo podle § 49 ZSS již úspěšně vykonal úřednickou zkoušku (obecnou i zvláštní část), ale se zařazením na služební místo je spojen výkon služby v oboru služby, pro který státní zaměstnanec nevykonal zvláštní část úřednické zkoušky, nelze znovu postupovat podle § 29 odst. 3 ZSS a snižovat mu platový tarif na nejnižší platový tarif v platové třídě stanovené pro služební místo, na které bude podle § 49 ZSS zařazen.

Článek 21

Povinnost vykonat zvláštní část úřednické zkoušky z nového oboru služby v souvislosti se zařazením na jiné služební místo

(1) Státní zaměstnanec, který v době zařazení na služební místo podle § 49 ZSS již úspěšně vykonal úřednickou zkoušku (obecnou i zvláštní část), ale se zařazením na služební místo je spojen výkon služby v oboru služby, v němž státní zaměstnanec nevykonával zvláštní část úřednické zkoušky, je povinen příslušnou zvláštní část úřednické zkoušky pro příslušný obor služby složit (§ 35 a 36 ZSS); nelze však v rámci zařazení na služební místo podle § 49 ZSS omezovat dobu trvání služebního poměru nebo dobu zařazení na služebním místě nebo mu opětovně snižovat platový tarif (viz výše článek 19 odst. 2 a článek 20 odst. 2 tohoto metodického pokynu).

(2) Skutečnost, že státní zaměstnanec nemá vykonanou zvláštní část úřednické zkoušky pro příslušný obor služby, v němž vykonává službu na služebním místě, na které byl zařazen podle § 49 ZSS, může být řešena pouze v rámci služebního hodnocení státního zaměstnance (§ 155 ZSS), kdy mu může být uloženo v rámci jeho vzdělávacích cílů úřednickou zkoušku složit, a lze mu takto určit, i do kdy ji musí složit. Státní zaměstnanec má povinnost složit úspěšně úřednickou zkoušku dle § 35 odst. 1 ZSS.

Článek 22

Navazující služební poměry, prodloužení služebního poměru

(1) Pokud na sebe jednotlivé služební poměry mají navazovat, tj. služební poměr na dobu určitou má skončit uplynutím doby určité a teprve následující den má začínat další služební poměr na dobu určitou nebo neurčitou, tedy má dojít ke skončení služebního poměru a následně vzniku, resp. přijetí do nového služebního poměru, § 29 ZSS se v tomto případě plně použije, neboť jde o nový služební poměr. Pokud by však mělo jít o bezprostředně navazující služební poměry a služební orgán vydá a státnímu zaměstnanci doručí rozhodnutí ještě za trvání dosavadního služebního poměru, tj. za situace, kdy osoba je stále státním zaměstnancem, může rozhodnout nikoli o přijetí do služebního poměru a zařazení na služební místo, ale pouze o zařazení na služební místo společně se změnou doby trvání služebního poměru; v takovém případě platí pro zařazení na služební místo článek 18 odst. 3 a článek 19, 20 a 21 tohoto metodického pokynu obdobně.

(2) Služební poměr na dobu určitou může být prodloužen na další dobu určitou za podmínek uvedených v nařízení vlády č. 137/2015 Sb., o dalších případech, ve kterých lze přijmout osobu do služebního poměru na dobu určitou (dále jen „**nařízení vlády č. 137/2015 Sb.**“).

Článek 23

Zařazení státního zaměstnance, který byl přijat do služebního poměru podle přechodných ustanovení ZSS

Ustanovení § 29 ZSS se nevztahuje na státního zaměstnance, který je ve služebním poměru na dobu určitou určenou podle § 191 z důvodu, že dosud nevykonával obecnou část úřednické zkoušky nebo podle § 192 ZSS. Pokud však tento státní zaměstnanec bude na základě výběrového řízení zařazován na jiné služební místo a do doby zařazení úspěšně nevykonával obecnou část úřednické zkoušky, nebude se v rámci zařazení na služební místo doba určitá měnit na delší dobu určitou nebo na dobu neurčitou podle § 50 odst. 2 ZSS. Doba trvání služebního poměru určená podle § 191 odst. 1 nebo § 192 odst. 1 ZSS při zařazení na jiné služební místo zůstane podle § 49 ZSS v tomto případě nedotčena. Teprve po úspěšném vykonání obecné části úřednické zkoušky se doba trvání služebního poměru

změní podle § 50 odst. 1 ve spojení s § 191 odst. 5 ZSS, resp. podle § 50 odst. 1 ve spojení s § 42 ZSS.

Hlava VI

Jmenování státního zaměstnance na služební místo představeného a s tím související změna doby trvání služebního poměru (§ 51 až 59 a § 50 odst. 2 ZSS)

Článek 24

Jmenování na služební místo představeného

(1) Služební orgán rozhodnutím jmenuje státního zaměstnance na služební místo představeného na základě výsledku výběrového řízení na obsazení volného služebního místa představeného (§ 51 odst. 1 ZSS).

(2) Podle § 24 odst. 2 a 3 ZSS se státní zaměstnanec může zúčastnit výběrového řízení. Státní zaměstnanec podává služebnímu orgánu žádost o jmenování na služební místo představeného, které má být na základě výběrového řízení obsazeno.

(3) Státní zaměstnanec již nepodává žádost o přijetí do služebního poměru, neboť ve služebním poměru již je, a to na dobu neurčitou nebo určitou.

(4) Pokud státní zaměstnanec uspěje ve výběrovém řízení na volné služební místo představeného a příslušný služební orgán jej vybere postupem podle § 28 odst. 2 nebo 3 ZSS, jmenuje státního zaměstnance na služební místo představeného, tj. vydá rozhodnutí podle § 30 odst. 2 ZSS.

(5) Vzor rozhodnutí o jmenování státního zaměstnance na služební místo představeného je přílohou č. 5 tohoto metodického pokynu.

(6) Pokud bude státní tajemník rozhodovat o jmenování státního zaměstnance na služební místo představeného, projedná tuto změnu služebního poměru podle § 15 odst. 4 ZSS s příslušným členem vlády nebo s vedoucím Úřadu vlády. S ohledem na skutečnost, že o výsledku výběrového řízení se uzavírá dohoda o výběru nejvhodnějšího žadatele, je dostačující příslušného člena vlády nebo vedoucího Úřadu vlády o jmenování informovat.

(7) Podrobnosti týkající se výběrových řízení na obsazení volných služebních míst představených stanoví metodický pokyn náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 6/2015, kterým se stanoví podrobnosti k provádění výběrových řízení na obsazení služebních míst státních zaměstnanců a představených. Tento metodický pokyn se proto již touto problematikou dále nezabývá.

(8) Ke jmenování státního zaměstnance na služební místo představeného na základě výsledku výběrového řízení, jde-li o státního zaměstnance, který je dosud zařazen na služebním místě v jiném služebním úřadu, není třeba souhlas služebního orgánu v tomto služebním úřadu (§ 162 odst. 3 ZSS). Služební orgán, který rozhoduje o jmenování státního zaměstnance na služební místo představeného, je však povinen projednat⁵ se služebním

⁵ Nejedná se o souhlas služebního orgánu dle § 162 odst. 3 ZSS, neboť jmenování na nové služební místo se netýká působnosti původního služebního úřadu, tj. nevyjadřuje formální souhlas se jmenováním na služební místo, a nový služební orgán státního zaměstnance jmenuje sám na své služební místo. Původní služební orgán nemůže takovému jmenování bránit. Oba služební orgány jsou však povinny hledat kompromisní řešení v zájmu principu vstřícnosti a v zájmu principu dobré správy.

orgánem ve služebním úřadu, v němž je státní zaměstnanec dosud zařazen, datum nástupu státního zaměstnance do služby na novém služebním místě představeného. Datum nástupu do služby na novém služebním místě musí být zvoleno tak, aby státní zaměstnanec byl na původním služebním místě schopen dokončit neodkladné služební úkoly, resp. předat dosud vykonávanou agendu. Pokud se služební orgány na datu nástupu státního zaměstnance do služby na novém služebním místě nedohodnou, stanoví se datum nástupu do služby na novém služebním místě v maximální lhůtě 60 dnů počítané ode dne vydání rozhodnutí o jmenování na služební místo, a to analogicky ke lhůtě uvedené v § 60 odst. 2 a § 73 ZSS⁴.

Článek 25

Změna doby trvání služebního poměru při jmenování na služební místo představeného

(1) Doba trvání služebního poměru na dobu neurčitou není jmenováním na služební místo představeného dotčena (analogicky dle § 49 odst. 2 ZSS). Pokud je státní zaměstnanec ve služebním poměru na dobu neurčitou, doba trvání jeho služebního poměru se tedy jmenováním na služební místo představeného nemění, a to ani v případě, že bude na základě výsledku výběrového řízení jmenován na volné služební místo představeného na dobu určitou (např. jako náhrada za dočasně nepřítomného státního zaměstnance z důvodu čerpání mateřské nebo rodičovské dovolené nebo z důvodu pozastavení výkonu služby). Po uplynutí doby, na kterou byl státní zaměstnanec jmenován na služební místo představeného na dobu určitou, bude služební orgán postupovat podle § 61 odst. 1 písm. d) ZSS a státního zaměstnance převede na jiné služební místo. Pokud tento postup nebude možný, bude služební orgán postupovat podle § 62 ZSS.

(2) Doba trvání služebního poměru na dobu určitou se jmenováním na služební místo představeného nezkracuje (analogicky dle § 49 odst. 3 ZSS). Pokud je státní zaměstnanec ve služebním poměru na dobu určitou a je na základě výsledku výběrového řízení jmenován na volné služební místo představeného na dobu určitou, která je kratší než doba trvání jeho služebního poměru, doba trvání služebního poměru se tedy jmenováním na služební místo představeného nezkracuje, přestože doba jmenování na daném služebním místě představeného bude kratší, než doba trvání služebního poměru. Po uplynutí doby, na kterou byl státní zaměstnanec jmenován na služební místo představeného na dobu určitou, která byla kratší než doba určitá trvání jeho služebního poměru, bude služební orgán postupovat podle § 61 odst. 1 písm. d) ZSS a státního zaměstnance převede na jiné služební místo. Pokud tento postup nebude možný, bude služební orgán postupovat podle § 62 ZSS.

(3) Pokud je státní zaměstnanec ve služebním poměru na dobu určitou a má být na základě výsledku výběrového řízení jmenován na služební místo představeného na dobu neurčitou nebo dobu určitou, která uplyne později než dosavadní služební poměr na dobu určitou, změní se státnímu zaměstnanci doba trvání služebního poměru podle § 50 odst. 2 ZSS na dobu neurčitou nebo na dobu určitou, která uplyne později než jeho dosavadní služební poměr na dobu určitou. V takovém případě bude tedy součástí rozhodnutí služebního orgánu o jmenování na služební místo představeného též rozhodnutí o změně doby trvání služebního poměru podle § 50 odst. 2 ZSS.

Článek 26

Doba trvání služebního poměru a jmenování na služebním místě představeného v závislosti na úřednické zkoušce

(1) Jde-li o státního zaměstnance, který je ve služebním poměru na dobu určitou určenou podle § 59 odst. 1, resp. § 29 odst. 1 ZSS z důvodu, že dosud nevykonal úřednickou zkoušku, a tento státní zaměstnanec v době jmenování stále nemá úřednickou

zkoušku úspěšně vykonanou, nestanoví se státnímu zaměstnanci znovu doba určitá podle § 59 odst. 1, resp. § 29 odst. 1 ZSS, ale ani se v rámci jmenování na služební místo představeného doba určitá nebude měnit na delší dobu určitou nebo na dobu neurčitou podle § 50 odst. 2 ZSS. Doba trvání služebního poměru určená podle § 59 odst. 1, resp. § 29 odst. 1 ZSS při přijetí do služebního poměru zůstane jmenováním na služební místo představeného v tomto případě nedotčena. Teprve po úspěšném vykonání úřednické zkoušky se změní doba trvání služebního poměru podle § 50 odst. 1 ve spojení s § 59 odst. 2 ZSS.

(2) Jde-li o státního zaměstnance, který v době jmenování na služební místo představeného již úspěšně vykonal úřednickou zkoušku (obecnou i zvláštní část), ale se jmenováním na služební místo představeného je spojen výkon služby v dalším nebo jiném oboru služby, pro který státní zaměstnanec zvláštní část úřednické zkoušky dosud nevykonal, platí, že na takového státního zaměstnance je pro účely rozhodování o jmenování na služební místo představeného třeba nahlížet jako na státního zaměstnance s vykonanou úřednickou zkouškou, tj.

- a) nelze znovu podle § 59 odst. 1, resp. § 29 odst. 1 ZSS stanovit dobu trvání služebního poměru pouze na 2, resp. 12 měsíců nebo na dobu kratší, na kterou má být dané služební místo obsazeno,
- b) pokud dosavadní služební poměr státního zaměstnance je na dobu neurčitou nebo na dobu určitou, která je delší než doba, na kterou má být obsazeno služební místo, nelze dobu trvání služebního poměru měnit z doby neurčité na dobu určitou nebo dobu určitou zkracovat (analogicky dle § 49 odst. 2 a 3 ZSS),
- c) je nutné rozhodnout o změně doby trvání služebního poměru podle § 50 odst. 2 ZSS, pokud na novém služebním místě má být vykonávána služba na dobu neurčitou nebo dobou určitou, která uplyne později, než doba určitá dosavadního služebního poměru státního zaměstnance,
- d) nelze v souvislosti se jmenováním na nové služební místo omezit toto jmenování pouze na dobu určitou s trváním 2, resp. 12 měsíců podle § 59 odst. 1, resp. § 29 odst. 1 ZSS (i v případě, že doba jmenování na služební místo má být na dobu neurčitou nebo na dobu určitou, která je delší než 2, resp. 12 měsíců).

Článek 27

Zkušební doba a platový tarif v souvislosti se jmenováním na služební místo představeného

(1) Státnímu zaměstnanci, který je jmenován na služební místo představeného, se již znovu nestanoví zkušební doba. Pokud však ještě plyne zkušební doba stanovená podle § 29 odst. 2 ZSS, není její trvání jmenováním na služební místo představeného dotčeno a zkušební doba doběhne.

(2) Státnímu zaměstnanci s přiznaným nejnižším platovým tarifem podle § 29 odst. 3 ZSS z důvodu nevykonání úřednické zkoušky, přísluší nejnižší platový tarif i po jmenování na služební místo představeného, pokud tento státní zaměstnanec v době jmenování na služební místo stále úřednickou zkoušku úspěšně nevykonal. K navýšení platového tarifu, resp. k zařazení do platového stupně podle § 3 nařízení vlády č. 304/2014 Sb., dojde až po úspěšném vykonání úřednické zkoušky. Jde-li však o státního zaměstnance, který v době jmenování na služební místo představeného již úspěšně vykonal úřednickou zkoušku (obecnou i zvláštní část), ale se jmenováním na služební místo představeného je spojen výkon služby v oboru služby, pro který státní zaměstnanec nevykonal zvláštní část úřednické zkoušky, nelze znovu postupovat podle § 29 odst. 3 ZSS a snižovat mu platový tarif na nejnižší platový tarif v platové třídě stanovené pro služební místo představeného, na které bude jmenován.

Článek 28

Povinnost vykonat zvláštní část úřednické zkoušky z nového oboru služby v souvislosti se jmenováním služební místo představeného

(1) Státní zaměstnanec, který v době jmenování na služební místo představeného již úspěšně vykonal úřednickou zkoušku (obecnou i zvláštní část), ale se jmenováním na služební místo představeného je spojen výkon služby v oboru služby, v němž státní zaměstnanec nevykonal zvláštní část úřednické zkoušky, je povinen příslušnou zvláštní část úřednické zkoušky pro příslušný obor služby složit (§ 35 a 36 ZSS); nelze však v rámci jmenování na služební místo představeného omezovat dobu trvání služebního poměru nebo dobu jmenování na služebním místě představeného nebo mu opětovně snižovat platový tarif (viz výše článek 26 odst. 2 a článek 27 odst. 2 tohoto metodického pokynu).

(2) Skutečnost, že státní zaměstnanec nemá vykonanou zvláštní část úřednické zkoušky pro příslušný obor služby, v němž vykonává službu na služebním místě představeného, na které byl jmenován, může být řešena pouze v rámci služebního hodnocení státního zaměstnance (§ 155 ZSS), kdy mu může být uloženo v rámci jeho vzdělávacích cílů úřednickou zkoušku složit, a lze mu takto určit, i do kdy ji musí složit. Státní zaměstnanec má povinnost složit úspěšně úřednickou zkoušku dle § 35 odst. 1 ZSS.

Článek 29

Evidence jmenování na služební místo představeného

Údaj o jmenování na služební místo představeného se podle § 181 odst. 1 písm. i) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

Hlava VII

Změna doby trvání služebního poměru po úspěšném vykonání úřednické zkoušky (§ 50 odst. 1 ZSS)

Článek 30

Změna doby trvání služebního poměru po úspěšném vykonání úřednické zkoušky „řadovým“ státním zaměstnancem

(1) Jde-li o „řadového“ státního zaměstnance, který úspěšně vykonal úřednickou zkoušku (obecnou i zvláštní část), postupuje se podle § 50 odst. 1 ve spojení s § 42 ZSS.

(2) Státní zaměstnanec, který byl na základě výsledku výběrového řízení na volné služební místo přijat do služebního poměru na dobu určitou s trváním 12 měsíců podle § 29 odst. 1 ZSS, neboť šlo o osobu, která dosud úspěšně nevykonala úřednickou zkoušku, má po úspěšném vykonání obecné i zvláštní části úřednické zkoušky (všech zvláštních částí, je-li na služebním místě vykonávána služba ve více oborech služby) nárok na změnu doby trvání služebního poměru na dobu neurčitou nebo na dobu určitou uvedenou v oznámení o vyhlášení výběrového řízení, pokud byla tato doba delší než 12 měsíců. Služební orgán tedy rozhodnutím podle § 50 odst. 1 ZSS změní státnímu zaměstnanci dobu trvání služebního poměru.

(3) Uvedeným postupem není dotčena stanovená zkušební doba podle § 29 odst. 2 ZSS, tj. zkušební doba dále běží, a to až do konce stanovené délky 6 měsíců, bez ohledu na skutečnost, že došlo ke změně doby trvání služebního poměru.

Článek 31

Změna doby trvání služebního poměru po úspěšném vykonání úřednické zkoušky představeným

(1) Jde-li o představeného, závisí změna doby trvání služebního poměru na základě úspěšného vykonání úřednické zkoušky na skutečnosti, zda je na daném služebním místě vykonávána služba v jednom nebo více oborech služby, přičemž se v návaznosti na § 59, § 29 a § 50 odst. 1 ZSS postupuje následujícím způsobem.

(2) Osoba, která má být na základě výsledku výběrového řízení na volné služební místo představeného jmenována a dosud úspěšně nevykonala úřednickou zkoušku, se přijme do služebního poměru na dobu určitou, a to s trváním 2 měsíců podle § 59 odst. 1 ZSS. Jde-li o služební místo, na němž je vykonávána služba pouze v jednom oboru služby, musí státní zaměstnanec do těchto dvou měsíců vykonat úřednickou zkoušku (obecnou i zvláštní část). Následně, pokud státní zaměstnanec zkoušku v tomto rozsahu úspěšně složí, služební orgán rozhodne o změně doby trvání služebního poměru na dobu neurčitou nebo na dobu určitou uvedenou v oznámení o vyhlášení výběrového řízení (§ 59 odst. 1 ZSS).

(3) Jde-li o služební místo, na němž je vykonávána služba ve více oborech služby, musí státní zaměstnanec do dvou měsíců uvedených v § 59 odst. 1 ZSS vykonat obecnou část úřednické zkoušky a zvláštní část alespoň z jednoho oboru služby, který se vztahuje k danému služebnímu místu. Pokud státní zaměstnanec zkoušku v tomto rozsahu do 2 měsíců úspěšně složí, služební orgán rozhodne o změně doby trvání služebního poměru na dobu určitou do zbytku doby určené podle § 29 odst. 1 ZSS tedy do 12 měsíců ode dne vzniku služebního poměru. Do této doby pak státní zaměstnanec musí složit zvláštní část úřednické zkoušky ze zbývajících oborů služby. Pokud složí zvláštní část úřednické zkoušky i ze zbývajících oborů služby, služební orgán rozhodne o změně doby trvání služebního poměru na dobu neurčitou, resp. na dobu uvedenou v oznámení o vyhlášení výběrového řízení.

(4) K zařazení do platového stupně podle § 3 nařízení vlády č. 304/2014 Sb. (přiznání plného platového tarifu podle uznané praxe) dojde u tohoto státního zaměstnance až po složení celé úřednické zkoušky (tedy včetně všech zvláštních částí pro jednotlivé obory služby) a to podle § 29 odst. 3 ZSS, na který odkazuje § 59 odst. 1 ZSS.

(5) Příplatek za vedení přísluší podle § 59 odst. 1 ZSS, a tedy bude přiznán již v návaznosti na změnu doby trvání služebního poměru po složení obecné části úřednické zkoušky a zvláštní části z alespoň jednoho oboru služby podle § 59 odst. 1 ZSS (po dvou měsících).

(6) Výše uvedeným postupem není dotčena stanovená zkušební doba dle § 29 odst. 2, tj. zkušební doba dále běží a to až do konce stanovené délky 6 měsíců, bez ohledu na skutečnost, že došlo ke změně doby trvání služebního poměru.

Článek 32

Vzory rozhodnutí

Vzory rozhodnutí o změně doby trvání služebního poměru podle § 50 odst. 1 ZSS jsou přílohou č. 6 tohoto metodického pokynu.

Hlava VIII

Odvolání ze služebního místa představeného (§ 60 ZSS)

Článek 33

Rozhodování ve věci odvolání ze služebního místa představeného

(1) Představeného odvolává ze služebního místa ten, kdo jej na dané služební místo jmenoval, resp. kdo má tuto pravomoc na základě ustanovení § 52 až 58 ZSS. Představeného, kterého na základě přechodných ustanovení ZSS jmenoval jiný orgán, než ten, který má tuto pravomoc podle § 52 až 58 ZSS (státní tajemníci byli jmenováni podle § 187 ZSS náměstkem ministra vnitra pro státní službu, ačkoli jinak jsou podle § 53 odst. 1 ZSS jmenováni vládou), odvolává ze služebního místa ten, kdo má podle § 52 až 58 ZSS pravomoc jej na dané služební místo jmenovat. Ne vždy však musí být s ohledem na dikci ustanovení § 52 odst. 1, § 53 odst. 1, § 54 odst. 1 a § 56 ZSS osobou, která představeného odvolává, služební orgán (např. služebním orgánem vůči státnímu tajemníkovi nebo personálnímu řediteli sekce pro státní službu je náměstek ministra vnitra pro státní službu, ale jmenuje ho, a tedy i odvolává, vláda).

(2) Pokud bude státní tajemník rozhodovat o odvolání ze služebního místa představeného, postupuje podle § 15 odst. 4 ZSS a projedná toto odvolání s příslušným členem vlády nebo s vedoucím Úřadu vlády, tj. k tomuto projednání má dojít před samotným odvoláním. Skutečnost, že nedošlo k projednání dle § 15 odst. 4 ZSS popř. vyjádření nesouhlasu člena vlády nebo vedoucího úřadu vlády s odvoláním představeného, však nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí o odvolání, pokud jsou naplněny zákonné důvody pro odvolání představeného.

(3) Odvolání ze služebního místa představeného je změnou služebního poměru, která je činěna rozhodnutím příslušného orgánu v řízení ve věcech služby podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS; to se netýká případů, kdy o odvolání rozhoduje vláda [§ 159 odst. 2 písm. a) ZSS].

(4) Vzory rozhodnutí o odvolání ze služebního místa představeného podle § 60 ZSS jsou přílohou č. 7 tohoto metodického pokynu.

(5) Následkem odvolání ze služebního místa představeného není skončení služebního poměru; důvody pro skončení služebního poměru ze zákona nebo na základě rozhodnutí upravuje § 71 až 74 ZSS.

(6) Představeného lze odvolat jen z důvodů uvedených v § 60 odst. 1 písm. a) až e) ZSS, a dále na základě písemné žádosti státního zaměstnance podle § 60 odst. 2 ZSS. Důvody pro odvolání náměstka ministra vnitra pro státní službu a personálního ředitele sekce pro státní službu ze služebního místa stanoví (nad rámec důvodů uvedených v § 60 odst. 1 a 2 ZSS) též § 60 odst. 3 ZSS. Vedoucího zastupitelského úřadu (představený podle § 9 odst. 4 ZSS) lze podle § 60 odst. 4 ZSS odvolat ze služebního místa z jakýchkoli důvodů nebo bez uvedení důvodu. Podle § 60 odst. 5 ZSS výkon služby na služebním místě představeného končí též dnem nabytí právní moci rozhodnutí o kárném opatření podle § 89 odst. 2 písm. c) a d) ZSS. Pravomoc služebního orgánu, případně jiného orgánu, který představeného jmenoval, odvolat představeného z jeho služebního místa je tak omezena pouze na zákonné důvody, které jsou taxativně stanoveny a nelze je žádným způsobem rozšiřovat. Při naplnění zákonných důvodů je příslušný služební orgán vždy povinen představeného odvolat.

Článek 34

Důvody odvolání z moci úřední (§ 60 odst. 1 ZSS)

(1) Prvním zákonným důvodem pro odvolání z funkce podle § 60 odst. 1 písm. a) ZSS je **zrušení služebního místa představeného**, ke kterému v souladu se ZSS může dojít pouze změnou systemizace.

(2) Druhým zákonným důvodem pro odvolání podle § 60 odst. 1 písm. b) ZSS je **služební hodnocení, které obsahuje závěr o tom, že představený dosahoval nevyhovujících výsledků** dle § 155 odst. 4 písm. d) ZSS. Služebnímu hodnocení podle § 155 ZSS podléhají všichni státní zaměstnanci, tj. i představení. Zatímco důvodem pro rozhodnutí o skončení služebního poměru je, že dvě po sobě jdoucí služební hodnocení státního zaměstnance obsahují závěr o tom, že ve službě dosahoval nevyhovujících výsledků [§ 72 odst. 1 písm. b) ZSS], pro odvolání ze služebního místa představeného se nevyžadují dvě negativní hodnocení, ale postačuje jedno služební hodnocení obsahující závěr, že představený dosahoval nevyhovujících výsledků. Odvolá-li se státní zaměstnanec proti rozhodnutí o odvolání ze služebního místa představeného, lze podle § 168 odst. 3 ZSS přezkoumat v odvolacím řízení i služební hodnocení obsahující závěr o tom, že ve službě dosahoval nevyhovujících výsledků; tento postup se neuplatní, pokud jde o odvolání ze služebního místa představeného, které spadá do působnosti vlády, neboť na takový případ se nevztahují ustanovení ZSS o řízení ve věcech služby ani ustanovení SŘ o správním řízení [srov. § 159 odst. 2 písm. a) ZSS]

(3) Třetím důvodem pro odvolání představeného je **ztráta předpokladu zdravotní způsobilosti** jako jednoho ze základních předpokladů pro přijetí a trvání služebního poměru dle § 25 odst. 1 písm. f) ZSS. Tj. pokud představený pozbude s ohledem na svůj zdravotní stav dlouhodobě nebo trvale zdravotní způsobilost vykonávat služební povinnosti na daném služebním místě představeného, na které je jmenován, musí být odvolán. Podkladem pro odvolání ze služebního místa představeného ze zdravotních důvodů je lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovně-lékařských služeb nebo rozhodnutí orgánu státní zdravotní správy⁶. Dlouhodobé pozbytí zdravotní způsobilosti je třeba vykládat na základě § 61 odst. 3 ZSS, tj. spočívá ve zdravotním stavu, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti státního zaměstnance významné pro jeho schopnost vykonávat službu, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok.

(4) Čtvrtým důvodem pro odvolání z funkce představeného je **ztráta způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi**, pokud takovýto požadavek je stanoven služebním předpisem („vnitřní systemizací“) pro dané služební místo jako další požadavek dle § 25 odst. 5 písm. b) ZSS. Služebním předpisem („vnitřní systemizací“) je stanoven pro dané služební místo požadavek způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi v souladu se zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o ochraně utajovaných informací**“), tj. je stanoven i stupeň utajované informace („Vyhrazené“, „Důvěrné“, „Tajné“, „Přísně tajné“). Tento požadavek se prokazuje příslušným oznámením o splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené nebo osvědčením fyzické osoby (§ 54 zákona o ochraně utajovaných informací) příslušného stupně utajení, jde-li o přístup k utajované informaci stupně utajení Důvěrné, Tajné nebo Přísně tajné. Pokud platnost těchto dokladů zanikne nebo je zrušena, přestává představený splňovat uvedený požadavek a příslušný orgán je povinen odvolat představeného z jeho služebního místa. Pokud to zajištění řádného výkonu služby umožňuje a státní zaměstnanec doloží, že podal žádost o vydání nového osvědčení, lze akceptovat postup, kdy státní zaměstnanec setrvá na svém

⁶ Příslušný krajský úřad, který rozhoduje o přezkoumání lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovně-lékařských služeb.

dosavadním služebním místě a převeden bude až tehdy, pokud žádost jím podaná bude následně Národním bezpečnostním úřadem zamítnuta. O odvolání představeného z tohoto důvodu je třeba rozhodnout též tehdy, pokud byl přijat do služebního poměru na základě výsledku výběrového řízení s tím, že před vydáním rozhodnutí o přijetí do služebního poměru a jmenování na služební místo požádal o vydání osvědčení fyzické osoby příslušného stupně utajení podle zákona o ochraně utajovaných informací a tato žádost byla následně Národním bezpečnostním úřadem zamítnuta⁷. O odvolání představeného je třeba také rozhodnout, pokud na místo představeného byl změnou služebního předpisu pro dané služební místo nově stanoven požadavek způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi a žádost podaná dosavadním představeným byla následně Národním bezpečnostním úřadem zamítnuta.

(5) Pátým zákonným důvodem pro odvolání z funkce představeného je **zproštění výkonu služby z důvodu vazby**. Služební orgán podle § 48 ZSS zproští státního zaměstnance výkonu služby, byl-li vzat do vazby, a to po dobu jejího trvání (postup podle § 48 ZSS - viz hlava IV tohoto metodického pokynu). Ten, kdo představeného na dané služební místo jmenoval, představeného z důvodu zproštění výkonu služby odvolá – lze tak učinit jedním rozhodnutím se dvěma výroky, pokud je ke zproštění výkonu služby i k odvolání z místa představeného příslušný tentýž orgán. K odvolání může dojít, trvá-li vazba v době rozhodnutí o odvolání ze služebního místa. Odvolání ze služebního místa představeného pro zproštění výkonu služby z důvodu vazby není dočasnou, ale trvalou změnou služebního poměru. Pokud následně dojde k odpadnutí důvodu zproštění výkonu služby, státní zaměstnanec již nemusí být nezbytně jmenován na své původní služební místo, neboť § 60 ZSS není uveden ve výčtu v § 70 odst. 1 ZSS⁸, ale je třeba jej zařadit na jiné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS. K výkonu služby na služební místo zařazené v nižší platové třídě však lze státního zaměstnance zařadit jen s jeho souhlasem. Souhlas by měl mít písemnou formu. U této skupiny státních zaměstnanců ZSS nezaručuje jejich opětovné jmenování na své původní služební místo před odvoláním – toto jmenování na původní služební místo však samozřejmě není vyloučeno a pokud je toto služební místo v době odpadnutí důvodu zproštění výkonu služby volné, je v zásadě žádoucí, aby byl státní zaměstnanec na toto služební místo jmenován; neplatí zde však povinnost služebního orgánu uvedená v § 70 odst. 2 ZSS, tj. toto uvolněné služební místo nemusí být vždy nezbytně obsazeno jiným státním zaměstnancem jen na dobu určitou, která není delší než doba, po kterou trvá uvedená změna služebního poměru. Nemůže-li být státní zaměstnanec zařazen na volné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS, zařadí se mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS. Služební místo, ze kterého byl státní zaměstnanec odvolán z důvodu zproštění výkonu služby, může být také podle § 178 odst. 1 písm. d) ZSS obsazeno osobou v pracovním poměru na dobu určitou podle pracovněprávních předpisů. Pokud by byl státní zaměstnanec zařazován na své původní místo představeného, příslušný služební orgán jej musí znovu i jmenovat. Pokud je představený zproštěn výkonu služby pro zahájení trestního stíhání, nikoli z důvodu vazby, je třeba postupovat pouze podle § 48 ZSS, tj. představený se zproští výkonu služby, ale nebude naplněn důvod pro odvolání představeného podle § 60 ZSS – v takovém případě se plně uplatní pravidla pro opětovné zařazení státního zaměstnance na původní služební místo podle § 70 odst. 1 ZSS.

⁷ Blíže Metodický pokyn náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 6/2015, kterým se stanoví podrobnosti k provádění výběrových řízení na obsazení služebních míst státních zaměstnanců a představených.

⁸ K uvedenému závěru je třeba dojít i přesto, že § 48 je ve výčtu v § 70 odst. 1 ZSS uveden, neboť jinak by současné zproštění výkonu služby a odvolání z místa představeného postrádalo smysl.

Článek 35

Odvolání na žádost představeného (§ 60 odst. 2 ZSS)

(1) Služební orgán je dále povinen odvolat představeného na základě jeho písemné⁹ žádosti.

(2) Žádost musí splňovat formální náležitosti podle § 37 odst. 2, resp. § 45 odst. 1 SŘ. Služební orgán je povinen vydat rozhodnutí o odvolání tak, aby k odvolání došlo nejpozději do uplynutí doby 60 dnů ode dne podání žádosti. Služební orgán může vyčerpat celou délku uvedené doby, ale může též rozhodnout o dřívějším odvolání ze služebního místa představeného (např. poslední den kalendářního měsíce předcházející konci doby 60 dnů ode dne podání žádosti).

(3) Uvede-li státní zaměstnanec v žádosti o odvolání ze služebního místa představeného konkrétní datum, ke kterému požaduje ze služebního místa odvolat, které je datem dřívějším než 60 dnů ode dne podání žádosti, je v zásadě na služebním orgánu, zda s ohledem na možnosti konkrétního správního úřadu a potřebu zajištění řádného výkonu činnosti správního úřadu žadateli vyhoví a rozhodne o odvolání ze služebního místa představeného k datu dřívějšimu. Na druhou stranu služební orgán nemůže stanovit v rozhodnutí o odvolání ze služebního místa představeného dřívější datum odvolání, než datum, které uvedl představený ve své žádosti. Současně ale platí, že nejzazší datum odvolání ze služebního místa představeného musí být vždy datum odpovídající uplynutí doby 60 dnů ode dne podání žádosti.

Článek 36

Kárné opatření odvolání ze služebního místa představeného

(1) Výkon služby představeného na služebním místě přestaveného končí též dnem nabytí právní moci rozhodnutí o kárném opatření podle § 89 odst. 2 písm. c) nebo d) ZSS.

(2) Podle § 89 odst. 2 písm. c) je kárným opatřením odvolání ze služebního místa představeného a podle písm. d) propuštění ze služebního poměru. V uvedených případech tedy nedochází k odvolání ze služebního místa představeného rozhodnutím služebního orgánu, ale konec výkonu služby na tomto služebním místě nastává na základě pravomocného rozhodnutí jiného orgánu, tj. kárné komise o uložení příslušného kárného opatření. Služební orgán tedy v těchto případech již nevydává rozhodnutí o odvolání představeného ze služebního místa.

Článek 37

Účinky odvolání a následný postup služebního orgánu

(1) Přestavený je odvolán ke dni stanovenému v rozhodnutí o odvolání ze služebního místa představeného. Následně služební orgán převede státního zaměstnance na jiné služební místo podle § 61 odst. 1 písm. b) ZSS, případně zařadí státního zaměstnance mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS.

(2) V případě odvolání podle § 60 odst. 1 písm. c) ZSS, tj. pokud představený přestane splňovat předpoklad zdravotní způsobilosti, služební orgán posoudí, zda je možné

⁹ Povinnost písemné formy podání žádosti umožňuje její podání v listinné podobě prostřednictvím provozovatele poštovních služeb nebo osobním doručením žádosti v listinné podobě služebnímu orgánu, ale též podání v elektronické podobě s uznávaným elektronickým podpisem nebo prostřednictvím datové schránky.

převést státního zaměstnance podle § 61 odst. 1 písm. a) ZSS. Pokud takový státní zaměstnanec splňuje podmínky § 61 odst. 2 ZSS, služební orgán ho převede podle § 61 odst. 1 písm. a) a nikoli podle písm. b) ZSS.

(3) Při odvolání představeného podle § 60 odst. 1 písm. b) ZSS, tj. v souvislosti s jeho služebním hodnocením, služební orgán rozhodne i o odejmutí osobního příplatku, neboť státnímu zaměstnanci nelze podle § 6 odst. 1 písm. d) nařízení vlády č. 134/2015 Sb., o podrobnostech služebního hodnocení státních zaměstnanců a vazbě výsledku služebního hodnocení na osobní příplatek státního zaměstnance (dále jen „**nařízení vlády č. 134/2015 Sb.**“), přiznat osobní příplatek, pokud státní zaměstnanec dosahoval nevyhovujících výsledků. Takovému státnímu zaměstnanci se přiznaný osobní příplatek odejme. O odejmutí osobního příplatku rozhodne služební orgán rozhodnutím podle § 159 odst. 1 písm. d) ZSS.

Článek 38

Evidence odvolání ze služebního místa představeného

Údaj o odvolání ze služebního místa představeného se podle § 181 odst. 1 písm. i) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

Hlava IX

Převedení na jiné služební místo (§ 61 ZSS)

Článek 39

Rozhodování ve věci převedení na jiné služební místo

(1) Ustanovení § 61 ZSS upravuje převedení na jiné služební místo, tj. změnu služebního poměru, kdy služební orgán má povinnost převést státního zaměstnance k výkonu služby na jiné služební místo, neboť státní zaměstnanec nemůže vykonávat službu na svém dosavadním služebním místě z důvodů uvedených v § 61 odst. 1 a 2 ZSS.

(2) Souhlas státního zaměstnance s převedením na jiné služební místo není podle ZSS nutný. Přesto s ohledem na zásadu vstřícnosti a s ohledem na intenzitu zásahu do služebního poměru, kterým převedení je (v zásadě trvalá změna služebního místa), se doporučuje využít možnosti předchozího projednání tohoto opatření s konkrétním státním zaměstnancem, a to i s ohledem na nutnost řádného posouzení vhodnosti služebního místa (viz dále), na které má být státní zaměstnanec převeden.

(3) O převedení státního zaměstnance na jiné vhodné služební místo rozhoduje služební orgán rozhodnutím v řízení ve věcech služby podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS.

(4) Vzory rozhodnutí o převedení státního zaměstnance podle § 61 ZSS jsou přílohou č. 8 tohoto metodického pokynu.

(5) Státní zaměstnanec nemůže převedení odmítnout; přísluší mu však právo podat proti rozhodnutí o převedení odvolání, o kterém rozhodne nadřízený služební orgán. Takové odvolání však nemá odkladný účinek, proto je státní zaměstnanec povinen do služby na místo, na které byl převeden, nastoupit již ode dne uvedeného v rozhodnutí o převedení.

(6) Převedení státního zaměstnance je možné nejen v rámci služebního úřadu, v němž je před převedením zařazen, ale též do jiného služebního úřadu, neboť § 61 hovoří o převedení na jiné služební místo, aniž by omezoval převedení na tentýž služební úřad,

v němž je státní zaměstnanec zařazen. Rovněž to lze dovodit z povahy služebního poměru, který je veřejnoprávním poměrem ke státu a nikoli pouze k jednomu služebnímu úřadu. To se promítá též do posuzování otázky existence vhodného služebního místa pro převedení státního zaměstnance (viz článek 54 a 55 tohoto metodického pokynu).

Převedení ze zdravotních důvodů

Článek 40

Prvním zákonným důvodem pro převedení státního zaměstnance podle § 61 odst. 1 písm. a) ZSS jsou **zdravotní důvody**, které jsou blíže určeny v odstavci 2 uvedeného ustanovení. Služební orgán převede ze zdravotních důvodů státního zaměstnance na služební místo, na kterém je služba pro něj vhodná, v případech uvedených v článku 41 až 45 tohoto metodického pokynu.

Článek 41

(1) Podle § 61 odst. 2 písm. a) ZSS se státní zaměstnanec převede, jestliže pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dlouhodobě způsobilost vykonávat dosavadní službu nebo ji nesmí konat pro **služební úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo ohrožení touto nemocí**.

(2) Povinným podkladem pro rozhodnutí o převedení státního zaměstnance, bez něhož nelze o převedení z tohoto důvodu rozhodnout, musí být lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovně-lékařských služeb nebo rozhodnutí orgánu státní zdravotní správy⁷. Služebnímu orgánu nepřísluší posouzení dlouhodobé zdravotní nezpůsobilosti státního zaměstnance konat dosavadní službu, ale důvod pro převedení musí jednoznačně vyplývat z lékařského posudku nebo rozhodnutí orgánu státní zdravotní správy⁷.

(3) Definici dlouhodobého pozbytí způsobilosti vykonávat dosavadní službu stanoví § 61 odst. 3 ZSS: spočívá ve zdravotním stavu, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti státního zaměstnance významné pro jeho schopnost vykonávat službu, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok – zdravotní stav uvedený v lékařském posudku musí této definici odpovídat.

(4) Lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovně-lékařských služeb nebo rozhodnutí orgánu státní zdravotní správy lze v případech služebních úrazů, onemocnění nemocí z povolání nebo ohrožení touto nemocí nahradit i jiným lékařským posudkem stanovícím uvedené.

(5) Dojde-li v důsledku převedení z uvedeného důvodu ke snížení platu státního zaměstnance, přísluší mu po dobu převedení k platu doplatek do výše platu před převedením, nejdéle však po dobu 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích. O přiznání doplatku a jeho výši rozhodne služební orgán rozhodnutím (Rozhodnutí o doplatku může být součástí rozhodnutí o převedení, ve kterém se zároveň určí plat v souvislosti s převedením na nové služební místo a současně lze určit i doplatek a dobu, po kterou bude státnímu zaměstnanci náležet.).

Článek 42

(1) Podle § 61 odst. 2 písm. b) ZSS se státní zaměstnankyně převede, jde-li o **těhotnou státní zaměstnankyni, státní zaměstnankyni, která kojí, nebo státní zaměstnankyni-matku do konce devátého měsíce po porodu**, pokud koná službu, kterou nesmějí tyto státní zaměstnankyně vykonávat nebo která podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství nebo mateřské poslání.

(2) Službu, která spadá do zakázaných prací pro těhotné státní zaměstnankyně, státní zaměstnankyně, které kojí, nebo státní zaměstnankyně-matky do konce devátého měsíce po porodu stanoví vyhláška č. 180/2015 Sb., o pracích a pracovištích, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání (vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích). Důvod převedení spočívající ve výkonu služby spadající do zakázaných prací se nedokládá lékařským posudkem; povinnost služebního orgánu k převedení státní zaměstnankyně vyplývá ze zákona.

(3) Podkladem pro rozhodnutí o převedení státní zaměstnankyně z důvodu ohrožení jejího těhotenství nebo mateřského poslání, bez něhož nelze o převedení z tohoto důvodu rozhodnout, musí být lékařský posudek (jakýkoli) splňující náležitosti lékařského posudku podle vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů, ze kterého důvod pro převedení musí jednoznačně vyplývat.

Článek 43

(1) Podle § 61 odst. 2 písm. c) ZSS se státní zaměstnanec převede, jestliže je to nutné **v zájmu ochrany zdraví jiných fyzických osob před infekčními nemocemi**.

(2) Uvedené ustanovení má zabránit šíření infekční nemoci. Povinným podkladem pro rozhodnutí o převedení státního zaměstnance, bez něhož nelze o převedení z tohoto důvodu rozhodnout, musí být lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovně-lékařských služeb či rozhodnutí příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví, ve kterém musí být jednoznačně stanovena nutnost ochrany jiných fyzických osob před infekčním onemocněním.

Článek 44

(1) Podle § 61 odst. 2 písm. d) ZSS se státní zaměstnanec převede, jestliže byl **uznán nezpůsobilým ke službě v noci**.

(2) Zde ZSS neuvádí povinný podklad pro rozhodnutí o převedení. Nicméně je třeba vycházet z toho, že podkladem pro vydání rozhodnutí i zde bude lékařský posudek, splňující náležitosti lékařského posudku podle vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů, kterým byl státní zaměstnanec uznán nezpůsobilým ke službě v noci. Není však nutné, aby šlo o lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovně-lékařských služeb.

Článek 45

(1) Podle § 61 odst. 2 písm. e) ZSS se státní zaměstnankyně převede, jde-li o **těhotnou státní zaměstnankyni, státní zaměstnankyni, která kojí, nebo státní zaměstnankyni-matku do konce devátého měsíce po porodu, která vykonává službu v noci, pokud o převedení požádá.**

(2) Tento důvod převedení na jiné služební místo je jediným důvodem, kdy je řízení zahajováno na žádost státní zaměstnankyně, která je prvním úkonem v řízení – od toho se rovněž odvíjí další možný postup v řízení o této žádosti (např. povinnost dát žadatele možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 SŘ).

(3) Žádost státní zaměstnankyně musí splňovat obecné náležitosti podle § 37 odst. 2 a § 45 odst. 1 správního řádu. Jsou-li podmínky § 61 odst. 2 písm. e) ZSS splněny, je služební orgán povinen žádosti vyhovět.

Článek 46

(1) Převedení těhotné státní zaměstnankyně, státní zaměstnankyně, která kojí, nebo státní zaměstnankyně-matky do konce devátého měsíce po porodu upravuje též § 119 ZSS, který odkazuje na použití § 239 zákoníku práce – toto ustanovení je však z velké části duplicitní ve vztahu k § 61 odst. 2 písm. b) a e) a k § 61 odst. 5 ZSS. Je však třeba vyjít z toho, že služební orgán má především povinnost v těchto případech [podle § 61 odst. 2 písm. b) a e) ZSS] převést státní zaměstnankyni na služební místo, na kterém bude dosahovat stejné výše platu, pokud je to možné. Pokud nikoli, přísluší státní zaměstnankyni vyrovnávací příspěvek podle § 42 až 44 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Ze spojení § 119 ZSS a § 239 zákoníku práce je také třeba dovodit dočasnost převedení státní zaměstnankyně v těchto případech, přičemž po odpadnutí důvodu změny služebního poměru se státní zaměstnankyně převede na jiné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS.

(2) Při převedení státního zaměstnance ze zdravotních důvodů podle § 61 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 61 odst. 2 ZSS se **vedle zdravotních hledisek sleduje, aby služba byla pro něj vhodná** též vzhledem k jeho kvalifikaci a schopnostem. V odůvodnění rozhodnutí o převedení státního zaměstnance ze zdravotních důvodů služební orgán uvede úvahy, jakým způsobem posuzoval vhodnost nového služebního místa s ohledem na hlediska uvedená v § 61 odst. 4 ZSS. Výčet těchto hledisek však nelze považovat za taxativní – více viz níže k posuzování vhodnosti služebního místa.

(3) **Službou v noci** je na základě § 99 odst. 1 ZSS ve spojení s § 78 odst. 1 písm. j) zákoníku práce služba konaná v noční době; noční doba je doba mezi 22. a 6. hodinou. Státním zaměstnancem vykonávajícím službu v noci je na základě § 99 odst. 1 ZSS ve spojení s § 78 odst. 1 písm. k) zákoníku práce státní zaměstnanec, který odpracuje během noční doby nejméně 3 hodiny ze své služební doby v rámci 24 hodin po sobě jdoucích v průměru alespoň jednou týdně v období, uvedeném v § 94 odst. 1 zákoníku práce (26 týdnů po sobě jdoucích).

Článek 47

Převedení v důsledku odvolání ze služebního místa představeného

(1) Druhým zákonným důvodem pro převedení státního zaměstnance podle § 61 odst. 1 písm. b) ZSS je **odvolání ze služebního místa představeného.**

(2) Pokud je státní zaměstnanec odvolán ze služebního místa představeného v souladu s § 60 ZSS, je služební orgán povinen ho převést na jiné služební místo, neboť odvoláním služební poměr zpravidla nekončí. Uvedený postup je důsledkem odvolání státního zaměstnance ze služebního místa představeného.

Článek 48

Převedení v důsledku zrušení služebního místa z důvodu změny systemizace

(1) Třetí důvod pro převedení státního zaměstnance uvedený v § 61 odst. 1 písm. c) ZSS nastává jako důsledek **zrušení jeho služebního místa z důvodu změny systemizace**.

(2) Povinnost služebního orgánu převést státního zaměstnance z uvedeného důvodu souvisí pouze se změnou systemizace v rámci služebního úřadu. Služební orgán je tak limitován platnou systemizací, a tudíž nemůže bez její změny o vlastní libovůli zrušit služební místo.

(3) Pokud dojde ke změně organizační struktury služebního úřadu (§ 19 ZSS) v rámci jeho působnosti dle § 4 odst. 3 ZSS, v rámci níž nedojde ke zrušení služebního místa, na kterém je státní zaměstnanec zařazen, ale k jeho přesunu v rámci organizační struktury služebního úřadu (např. přesun služebního místa do jiného oddělení), není rozhodováno o převedení státního zaměstnance, ale dochází pouze ke změně jeho služebního místa – státní zaměstnanec se v takovém případě přesouvá se svým služebním místem. Služební orgán o výše uvedeném vydá státnímu zaměstnanci sdělení podle § 154 a násl. správního řádu.

Článek 49

Převedení v důsledku uplynutí doby, na kterou byl státní zaměstnanec zařazen na služební místo nebo jmenován na služební místo představeného na dobu určitou, aniž by současně skončil jeho služební poměr

(1) Čtvrtý důvod pro převedení státního zaměstnance uvedený v § 61 odst. 1 písm. d) ZSS nastává jako **důsledek uplynutí doby, na kterou byl státní zaměstnanec zařazen na služební místo nebo jmenován na služební místo představeného na dobu určitou, aniž by současně skončil jeho služební poměr**. Doba trvání služebního poměru státního zaměstnance je tedy delší, než po kterou byl zařazen nebo jmenován na služební místo, tj. služební poměr je na dobu neurčitou nebo na dobu určitou delšího trvání.

(2) Na základě tohoto důvodu se převede též vedoucí služebního úřadu nebo představený, jehož služební poměr vznikl podle § 186 odst. 1 ZSS nebo § 188 odst. 1 ZSS, který se však nezúčastnil nebo nevyhrál výběrové řízení podle § 186 odst. 4 ZSS nebo § 188 odst. 6 ZSS (tzv. přesoutěžení podle přechodných ustanovení ZSS)¹⁰.

¹⁰ Ze zákona překlopeným vedoucím služebního úřadu a jiným představeným vznikl služební poměr na dobu neurčitou, ale jejich zařazení na služebním místě je zákonem omezeno na dobu určitou, a to do doby obsazení služebního místa na základě výběrového řízení vyhlášeného na základě přechodných ustanovení zákona o státní službě. Pokud se dosavadní vedoucí služebního úřadu nebo jiný představený do výběrového řízení nepřihlásí nebo v něm neuspěje, jeho služební místo bude na základě výběrového řízení obsazeno jiným státním zaměstnancem. V takovém případě **jmenováním** nového vedoucího služebního úřadu nebo jiného představeného ze zákona končí i doba určitá zařazení dosavadního vedoucího služebního úřadu nebo jiného představeného na tomto služebním místě; na trvání služebního poměru nemá však tato skutečnost vliv.

Článek 50

Převedení z důvodu ztráty způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi

(1) Pátým důvodem pro převedení státního zaměstnance uvedeným v § 61 odst. 1 písm. e) ZSS je, že státní zaměstnanec **přestal splňovat požadavek spočívající ve způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi** podle zákona o ochraně utajovaných informací, pokud takový požadavek je na služební místo stanoven služebním předpisem („vnitřní systemizací“) jako další požadavek podle § 25 odst. 5 písm. b) ZSS.

(2) Služebním předpisem („vnitřní systemizací“) je stanoven pro dané služební místo požadavek způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi v souladu se zákonem o ochraně utajovaných informací, tj. je stanoven i stupeň utajované informace („Vyhrazené“, „Důvěrné“, „Tajné“, „Přísně tajné“). Tento požadavek se prokazuje oznámením o splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené nebo osvědčením fyzické osoby (§ 54 zákon o ochraně utajovaných informací) příslušného stupně utajení, jde-li o přístup k utajované informaci stupně utajení Důvěrné, Tajné nebo Přísně tajné.

(3) Pokud platnost dokladů uvedených v předchozím odstavci zanikne nebo je zrušena, přestává státní zaměstnanec splňovat uvedený požadavek a služební orgán je povinen ho převést na jiné služební místo.

(4) Pokud to zajištění řádného výkonu služby umožňuje a státní zaměstnanec doloží, že podal žádost o vydání nového osvědčení, lze akceptovat postup, kdy státní zaměstnanec setrvá na svém dosavadním služebním místě a převeden bude až tehdy, pokud žádost jím podaná bude následně Národním bezpečnostním úřadem zamítnuta.

(5) O převedení státního zaměstnance z tohoto důvodu je třeba rozhodnout též tehdy, pokud byl přijat do služebního poměru na základě výsledku výběrového řízení s tím, že před vydáním rozhodnutí o přijetí do služebního poměru a zařazení nebo jmenování na služební místo požádal státní zaměstnanec o vydání osvědčením fyzické osoby příslušného stupně utajení podle zákona o ochraně utajovaných informací a tato žádost byla následně Národním bezpečnostním úřadem zamítnuta¹¹.

(6) O převedení státního zaměstnance je třeba také rozhodnout, pokud na služební místo státního zaměstnance byl změnou služebního předpisu pro dané služební místo nově stanoven požadavek způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi a žádost podaná dosavadním představeným byla následně Národním bezpečnostním úřadem zamítnuta.

Článek 51

Převedení z důvodu pozbytí státního občanství České republiky

(1) Šestým zákonným důvodem pro převedení státního zaměstnance uvedeným v § 61 odst. 1 písm. f) ZSS je, že státní zaměstnanec **přestal splňovat požadavek státního občanství České republiky**, pokud je takový požadavek na dané služební místo stanoven vládou v rámci systemizace (§ 25 odst. 4 ZSS), a to s ohledem na ochranu veřejného zájmu.

(2) Pozbytí státního občanství České republiky lze pouze prohlášením o vzdání se státního občanství České republiky za podmínek zákona č. 186/2013 Sb., o státním

¹¹ Blíže metodický pokyn náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 6/2015, kterým se stanoví podrobnosti k provádění výběrových řízení na obsazení služebních míst státních zaměstnanců a představených.

občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), ve znění pozdějších předpisů. O pozbytí státního občanství je vydán doklad.

(3) Tento důvod pro převedení je rovněž třeba aplikovat v případech, kdy je do služebního poměru přijat na základě přechodných ustanovení ZSS dosavadní zaměstnanec splňující předpoklady podle § 25 odst. 1 ZSS (ale nikoli státní občan České republiky), ale na jeho dosavadním místě byl první systemizací stanoven požadavek státního občanství České republiky, a dále v případech, kdy je na služební místo zařazen nebo jmenován státní zaměstnanec, který není státním občanem České republiky, a požadavek státního občanství České republiky je na služební místo stanoven následně v rámci změny systemizace.

Článek 52

Převedení z důvodu odmítnutí uzavření dohody o zákazu konkurence

(1) Sedmý důvod pro převedení státního zaměstnance uvedený v § 61 odst. 1 písm. g) ZSS nastává jako **důsledek odmítnutí uzavření dohody o zákazu konkurence**, a to v případech, kdy má být zákaz konkurence se státním zaměstnancem sjednán podle § 83 odst. 4 ZSS až poté, co již byl na služební místo zařazen nebo jmenován (netýká se tedy případů, kdy je na služební místo stanoven zákaz konkurence před tím, než je státní zaměstnanec na služební místo zařazen nebo jmenován, neboť v takových případech se zákaz konkurence nesjednává, ale je stanoven jednostranně v okamžiku zařazení nebo jmenování na služební místo).

(2) Výše uvedené v odstavci 1 se vztahuje na služební místa státních zaměstnanců, na kterých se rozhoduje o zadávání veřejných zakázek nebo při výkonu práv a povinností zprostředkovatele při realizaci dotační politiky, a na služební místa představených, pokud na tato služební místa státních zaměstnanců a představených byla stanovena vládou v rámci systemizace možnost stanovit nebo sjednat zákaz konkurence. Pokud státní zaměstnanec odmítne na takovém služebním místě uzavřít dohodu o zákazu konkurence, dochází tak k nutnosti ho převést na jiné služební místo.

(3) Zákazem konkurence se podle § 17 odst. 1 písm. e) ZSS rozumí zákaz se po skončení služebního poměru přímo nebo nepřímo podílet na podnikání nebo jiné činnosti podnikatelů nebo být jejich společníkem nebo členem v oboru, který je shodný s příslušným oborem služby, nebo být v pracovním nebo obdobném poměru k podnikateli v takovém oboru.

Článek 53

Převedení na služební místo představeného

(1) Na služební místo představeného nemůže být převeden řadový státní zaměstnanec.

(2) Na služební místo představeného lze převést pouze dosavadního představeného, a to pouze na služební místo představeného na stejném nebo nižším stupni řízení.

(3) Při převedení na služební místo představeného je nutné vždy zohlednit důvody převedení. Tj. představeného, který je odvolán ze svého předchozího služebního místa ze sankčních důvodů [§ 60 odst. 1 písm. b) ZSS] nebo z důvodu kárného opatření není možné převést na jiné služební místo představeného. Pokud byl představený odvolán z jiných než sankčních důvodů, je třeba zvážit, zda naplnění daného důvodu pro jeho odvolání z dosavadního místa představeného jej nediskvalifikuje pro převedení na jiné

služební místo představeného (např. při odvolání z důvodu, že představený přestal splňovat požadavek spočívající ve způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi, není vyloučeno jeho převedení na služební místo představeného na stejném nebo nižším stupni řízení, na kterém není tento požadavek stanoven).

Článek 54

Vhodnost služebního místa

(1) Při převedení státního zaměstnance se musí vždy jednat o takové služební místo, které je pro státního zaměstnance **vhodné**, a to bez ohledu na skutečnost, že vhodnost služebního místa je zmiňována výslovně pouze při převedení ze zdravotních důvodů (§ 61 odst. 4 ZSS) – viz článek 46 odst. 2 tohoto metodického pokynu¹². Vhodnost služebního místa jako nutnou podmínku převedení státního zaměstnance ve všech případech převedení je však třeba dovodit též z § 62 odst. 1 ZSS¹³.

(2) Vhodnost konkrétního služebního místa pro určitého státního zaměstnance musí služební orgán posoudit předem a vždy individuálně na základě různých v úvahu přicházejících kritérií (viz článek 55 tohoto metodického pokynu). Úvahy o posouzení vhodnosti služebního místa spolu se závěry z toho vyplývajících musí být součástí odůvodnění rozhodnutí o převedení státního zaměstnance (§ 68 odst. 3 SŘ).

(3) Rozhodnutí o převedení musí být rovněž založeno na relevantních podkladech, které budou jako podklady pro vydání rozhodnutí součástí spisového materiálu – jde o podklady, které budou dokládat počet a druh volných služebních míst na témže služebním úřadě, tzn. jejich seznam (např. formou seznamu se specifikací volných služebních míst nebo výpisu z informačního systému o státní službě, popř. z personálního systému), přičemž konkrétní podklad musí dokládat, jaká konkrétní volná služební místa byla k dispozici ke dni vydání rozhodnutí (resp. ke dni, kdy služební orgán učinil úvahu o nejvhodnějším služebním místě) pro převedení státního zaměstnance. Součástí spisu musí být též další podklady, na jejichž základě služební orgán posuzuje vhodnost služebního místa, týkající se osoby státního zaměstnance.

(4) Pokud nastanou důvody převedení uvedené v § 61 ZSS, služební orgán ve služebním úřadu, v němž je státní zaměstnanec zařazen, by měl nejprve posoudit, zda existuje vhodné volné služební místo v rámci téhož služebního úřadu, neboť to odpovídá též zásadě procesní ekonomie a lze předpokládat, že i z hlediska vhodnosti služebního místa dle níže uvedených kritérií bude v zásadě vždy vhodnější, aby státní zaměstnanec zůstal zařazen v témže služebním úřadu. Pokud však v témže služebním úřadu není pro státního zaměstnance žádné vhodné volné služební místo, služební orgán by měl posoudit, zda neexistuje vhodné volné služební místo v rámci jiného služebního úřadu. Za tím účelem by měl zvážit převedení zvláště do služebních úřadů, u kterých lze předpokládat, že existuje vhodné služební místo s ohledem na kvalifikaci, zkušenosti (příbuznost agendy, např. oblast dopravy, životního prostředí, veřejného pořádku a bezpečnosti apod.) a obory služby státního zaměstnance. K případnému převedení státního zaměstnance na služební místo v jiném služebním úřadu si služební orgán služebního úřadu, v němž je státní zaměstnanec dosud zařazen, vyžádá jako nutný podklad pro vydání rozhodnutí souhlas služebnímu orgánu služebního úřadu, do něhož hodlá státního zaměstnance na služební místo převést (§ 162

¹² „Při převedení státního zaměstnance podle odstavce 2 se vedle zdravotních hledisek sleduje, aby služba byla pro něj **vhodná** též vzhledem k jeho kvalifikaci a schopnostem.“

¹³ „Nemůže-li být státní zaměstnanec v případech uvedených v § 61 odst. 1 písm. b) až g) nebo § 61 odst. 2 písm. a) převeden na jiné služební místo, protože žádné **vhodné** není volné, nebo nemůže-li být v případech uvedených v § 70 odst. 3 zařazen na volné služební místo, zařadí se mimo výkon služby, nejdéle však na 6 měsíců.“

odst. 3 ZSS), tj. státního zaměstnance nelze převést, pokud dotčený služební úřad nedá souhlas s jeho zařazením. Teprve tehdy, když ani v jiném služebním úřadu není vhodné volné služební místo, lze postupovat podle § 62 ZSS a zařadit státního zaměstnance mimo výkon služby z organizačních důvodů.

Článek 55

Kritéria vhodnosti služebního místa

(1) Níže uvedená kritéria vhodnosti služebního místa nelze chápat jako taxativní výčet, neboť v rámci posuzování individuálního případu se mohou objevit další okolnosti nebo kritéria níže neuvedená, na jejichž základě se dospěje k závěru o nevhodnosti služebního místa pro konkrétního státního zaměstnance. Stejně tak i kritéria uvedená v § 61 odst. 4 ZSS pro převedení ze zdravotních důvodů nelze chápat jako jediná, která by měl služební orgán hodnotit jako relevantní v rámci tohoto důvodu převedení, pokud se zjistí, že služební místo je sice vhodné z hlediska zdravotního i z hlediska kvalifikace a schopností státního zaměstnance, ale je nevhodné z jiných hledisek.

(2) Za relevantní kritéria pro účely posouzení vhodnosti služebního místa je třeba považovat zejména:

- a) **zdravotní hledisko a zdravotní způsobilost** – jde o hledisko relevantní zejména při převedení ze zdravotních důvodů, ale je třeba k němu přihlídnout i v případě převedení z jiných důvodů;
- b) **požadované vzdělání a kvalifikace** na služebním místě ve vztahu k dosaženému vzdělání a kvalifikaci státního zaměstnance;
- c) **schopnosti státního zaměstnance a jeho dosavadní zkušenosti** - státní zaměstnanec by měl být v zásadě převeden na služební místo odpovídající jeho dosavadním pracovním zkušenostem (nemusí jít ale pouze o vazbu na dosud vykonávaný obor služby);
- d) **obor/obory služby** - posouzení vztahu doposud vykonávaných oborů služby ve vztahu k oborům služby vykonávaným na služebním místě, na které má být státní zaměstnanec převeden, a to též ve vztahu ke vzdělání, kvalifikaci a zkušenostem státního zaměstnance, pokud má na služebním místě vykonávat jiný obor služby – není tedy nezbytně nutné, aby byl státní zaměstnanec vždy převeden na služební místo se stejným oborem/obory služby. Přednostně se státní zaměstnanec vždy převede na služební místo se stejným oborem/obory služby. Pokud uvedený postup není možný, lze státního zaměstnance převést na služební místo s více obory služby, které ale zahrnují jeho dosavadní obor/obory služby. Nelze-li postupovat jinak, lze státního zaměstnance převést na služební místo s jiným oborem služby, na kterém však bude vykonávat v zásadě shodné činnosti, tj. zpravidla státní zaměstnanec vykonávající službu v průřezových činnostech (např. státní zaměstnanec, který vykonával v určitém oboru služby správní řízení, správní trestání, kontrolu, veřejné zakázky..., může tyto činnosti vykonávat i v rámci jiného oboru služby). Teprve pokud nelze státního zaměstnance převést žádným z výše uvedených způsobů, lze státního zaměstnance s jeho souhlasem převést na služební místo s jiným oborem služby a výkonem jiných činností. Kritérium oboru služby je jedním ze zásadních kritérií pro posouzení vhodnosti služebního místa, nicméně je třeba jej posuzovat nejen jednotlivě, ale též v návaznosti na kritéria další. Případný nový obor služby by však měl odpovídat vzdělání, kvalifikaci a zkušenostem státního zaměstnance;

- e) **stejný nebo jiný služební úřad** – ač není vyloučeno převedení i na služební místo v jiném služebním úřadu, je i skutečnost změny služebního úřadu nebo naopak setrvání ve stejném služebním úřadu důležitým kritériem pro posouzení vhodnosti služebního místa, neboť při setrvání v dosavadním služebním úřadu jde o menší zásah do služebního poměru státního zaměstnance, někdy však naopak převedení na jiné služební místo v jiném služebním úřadu může být pro státního zaměstnance např. z hlediska jeho kvalifikace a schopností lepším řešením;
- f) **služební působiště, resp. místo výkonu služby** – z širšího pohledu jde o hledisko významné pro respektování podmínek pro slaďování soukromého a rodinného života státního zaměstnance s výkonem služby - **za vhodné služební místo nelze považovat služební místo v jiném služebním působišti (jiné obci)**, než je dosavadní služební působiště státního zaměstnance. Pokud jde o místo výkonu služby v rámci téhož služebního působiště, služební orgán by měl hodnotit, zda místo výkonu služby je pro státního zaměstnance vhodné s ohledem na dojezdovou vzdálenost od jeho bydliště ve vztahu k dosavadnímu zařazení státního zaměstnance;
- g) **zařazení do platové třídy** - zařazení do stejné platové třídy, v jaké bylo služební místo, na kterém státní zaměstnanec dosud vykonával službu, není při převedení podle § 61 ZSS nezbytnou podmínkou. Pokud by však bylo volné služební místo ve stejné platové třídě a stejném oboru služby, měl by na něj být státní zaměstnanec převeden přednostně. Služební orgán tedy může převést konkrétního státního zaměstnance na o něco méně kvalifikovanou práci v nižší platové třídě, která však odpovídá jeho dosaženému vzdělání podle přílohy č. 1 k ZSS (např. státní zaměstnanec, který dosáhl vysokoškolského vzdělání v magisterském studijním programu a vykonával práci ve 14. platové třídě, může být zařazen do 13. platové třídy, neboť to odpovídá jeho kvalifikaci ve vztahu k příloze č. 1 k ZSS). Státní zaměstnanec nemůže být převeden na služební místo v nižší platové třídě, které neodpovídá jeho dosaženému vzdělání, platová třída by tak vždy měla odpovídat vzdělání státního zaměstnance. Zařadit státního zaměstnance do nižší platové třídy, která odpovídá jeho dosaženému vzdělání podle přílohy č. 1 k ZSS, lze i bez souhlasu státního zaměstnance, neboť v případě převedení dle § 61 ZSS se nejedná o změny služebního poměru dle § 70 odst. 3 a odst. 1 ZSS, ani se nejedná o změnu platové třídy v důsledku změny konkrétního služebního místa [§ 79 odst. 2 písm. e) v návaznosti na § 18 ZSS], neboť ke změně dochází v důsledku převedení z jednoho služebního místa na druhé, tj. v důsledku změny služebního poměru. Za snížení platu v důsledku převedení se podle § 61 odst. 5 ZSS poskytuje doplatek k platu, jde-li o převedení ze zdravotních důvodů dle § 61 odst. 2 písm. a) ZSS. Při snížení platu státní zaměstnankyně, která byla převedena podle § 61 odst. 2 písm. b) a e) ZSS jí přísluší vyrovnávací příspěvek podle § 42 až 44 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. V ostatních případech převedení se doplatek k platu, popř. jiné dorovnání platu neposkytuje;
- h) **přístup státního zaměstnance k převedení** – pokud je z projednání se státním zaměstnancem zřejmé, že státní zaměstnanec souhlasí s převedením na nabízené volné služební místo, i přestože toto místo se z pohledu všech výše uvedených kritérií vhodnosti nemusí zdát jako vhodné, může ho služební orgán, po dohodě se státním zaměstnancem, na toto služební místo převést – písemný souhlas státního zaměstnance by měl být součástí správního spisu. Ke kritériím týkajícím se zdravotního hlediska, zdravotní způsobilosti, vzdělání a kvalifikace však musí být přihlédnuto i v tomto případě. Uvedená kritéria musí být splněna vždy, státní zaměstnanec tedy nemůže být převeden na služební místo, pro něž nesplňuje zdravotní způsobilost nebo požadované vzdělání, i kdyby s tím souhlasil, s výjimkou situace, kdy byl se svým souhlasem převeden na služební místo s nižším požadovaným vzděláním, než kterého

sám dosáhl. Současně nesmí být tímto postupem ohrožen zájem na řádném výkonu služby.

Článek 56

Evidence převedení na jiné služební místo

Údaj o převedení státního zaměstnance na jiné služební místo se podle § 181 odst. 1 písm. l) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

Hlava X

Zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů (§ 62 ZSS)

Článek 57

Důvody zařazení mimo výkon služby

(1) Důvodem pro zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS je:

- a) nemožnost převedení státního zaměstnance podle § 61 odst. 1 písm. b) až g) nebo § 61 odst. 2 písm. a) ZSS, neboť pro něj není žádné vhodné služební místo volné (na jiné než uvedené případy převedení státního zaměstnance se zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů nevztahuje, tj. státního zaměstnance zařadit mimo výkon služby nelze), nebo
- b) nemožnost zařazení státního zaměstnance na volné služební místo z důvodů uvedených v § 70 odst. 3 ZSS (případy, kdy státní zaměstnanec nemůže být v stanovených případech dle § 70 odst. 1 zařazen na své původní služební místo v důsledku zrušení služebního místa po odpadnutí důvodu změny služebního poměru z důvodu změny systemizace nebo odpadne-li jiný důvod změny služebního poměru, pro který státní zaměstnanec nemohl vykonávat službu).

(2) Zařazením mimo výkon služby z organizačních důvodů nastává stav, kdy státní zaměstnanec z výše uvedených důvodů nevykonává službu na konkrétním služebním místě. Služební poměr tímto zařazením státního zaměstnance mimo výkon služby nekončí.

Článek 58

Doba zařazení mimo výkon služby

(1) Zařadit státního zaměstnance mimo výkon služby lze maximálně na dobu 6 měsíců. Pokud dojde po zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů k opětovnému zařazení k výkonu služby a následně opět k zařazení mimo výkon služby, doba 6 měsíců běžící při předchozím zařazení mimo výkon služby se přerušila a při novém zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů začíná doba 6 měsíců běžet opětovně od počátku – jednotlivé doby trvání zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů se tedy nesčítají.

(2) Marné uplynutí doby 6 měsíců, po kterou byl státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, tj. pokud se státního zaměstnance v této době nepodaří zařadit zpět do výkonu služby, je podle § 72 odst. 1 písm. d) ZSS důvodem pro rozhodnutí o skončení služebního poměru. Pokud z uvedeného důvodu bude skončen služební poměr na dobu neurčitou, má státní zaměstnanec nárok na odbytné podle § 72 odst. 2 ZSS.

Článek 59

Plat státního zaměstnance při zařazení mimo výkon služby

Ode dne zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů činí plat státního zaměstnance 80% jeho měsíčního platu před zařazením mimo výkon služby. Služební orgán rozhodne o výši platu současně s rozhodnutím o zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby. Tento plat náleží státnímu zaměstnanci po dobu jeho zařazení mimo výkon služby, tj. nejdéle po dobu 6 měsíců.

Článek 60

Rozhodování ve věci zařazení mimo výkon služby

(1) O zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS vydá služební orgán rozhodnutí v řízení ve věcech služby podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS.

(2) Vzor rozhodnutí o zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS je přílohou č. 9 tohoto metodického pokynu.

Článek 61

Zařazení státního zaměstnance po odpadnutí důvodu zařazení mimo výkon služby

(1) Pokud odpadne důvod spočívající v nemožnosti převedení státního zaměstnance podle § 61 odst. 1 písm. b) až g) nebo § 61 odst. 2 písm. a) ZSS, neboť pro něj není žádné vhodné služební místo volné [viz článek 57 odst. 1 písm. a) tohoto metodického pokynu], tj. objeví se volné služební místo, které je vhodné pro konkrétního státního zaměstnance, rozhodne služební orgán ve služebním úřadu, v němž je volné služební místo, o převedení státního zaměstnance podle § 61 ZSS v návaznosti na konkrétní důvod převedení, který byl primárně důvodem pro zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS. Pro převedení státního zaměstnance platí, co je uvedeno v hlavě IX tohoto metodického pokynu.

(2) Pokud odpadne důvod spočívající v nemožnosti zařazení státního zaměstnance na volné služební místo z důvodů uvedených v § 70 odst. 3 ZSS [viz článek 57 odst. 1 písm. b) tohoto metodického pokynu], tj. objeví se volné služební místo, které je vhodné pro konkrétního státního zaměstnance z hlediska zařazení podle § 70 odst. 3 ZSS, rozhodne služební orgán ve služebním úřadu, v němž je volné služební místo, o zařazení státního zaměstnance na jiné volné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS. Pro posouzení vhodnosti jiného služebního místa se obdobně použije článek 53 až 55 tohoto metodického pokynu. K výkonu služby na služební místo zařazené v nižší platové třídě však lze státního zaměstnance zařadit jen s jeho souhlasem. Souhlas by měl mít písemnou formu.

Článek 62

Evidence zařazení mimo výkon služby

Údaj o zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby a jeho důvod se podle § 181 odst. 1 písm. m) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

Hlava XI

Zařazení mimo výkon služby

z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené (§ 63 ZSS)

Článek 63

Podmínky zařazení mimo výkon služby

(1) Státní zaměstnankyně, která čerpá mateřskou dovolenou, se zařadí mimo výkon služby. Mimo výkon služby se zařadí též státní zaměstnankyně nebo státní zaměstnanec, čerpají-li rodičovskou dovolenou.¹⁴

(2) Mateřská dovolená se poskytuje výhradně ženám. Služební orgán rozhodne o zařazení státní zaměstnankyně mimo výkon služby z důvodu mateřské dovolené na základě lékařského potvrzení. Rodičovská dovolená se poskytuje na základě žádosti státní zaměstnankyně nebo státního zaměstnance, služební orgán tedy pouze rozhodne o zařazení mimo výkon služby z důvodu rodičovské dovolené na základě žádosti státní zaměstnankyně nebo státního zaměstnance o poskytnutí rodičovské dovolené. Mateřská dovolená státní zaměstnankyně a rodičovská dovolená státní zaměstnankyně nebo státního zaměstnance se dle § 121 odst. 1 ZSS řídí § 195 až § 198 zákoníku práce.

Článek 64

Plat státního zaměstnance při zařazení mimo výkon služby

(1) Po dobu zařazení státní zaměstnankyně nebo státního zaměstnance mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené jim nepřísluší plat, náleží jim peněžitá pomoc v mateřství, resp. rodičovský příspěvek.

(2) Rodičovský příspěvek lze čerpat až do 4 let věku dítěte, tedy o 1 rok déle než lze ve vztahu k dítěti čerpat rodičovskou dovolenou podle § 196 a § 197 zákoníku práce. Tato situace bude zpravidla řešena státními zaměstnanci ve vztahu k služebnímu úřadu žádostí o povolení čerpání neplaceného služebního volna po dobu dalšího roku. Neplacené služební volno povoluje služební orgán podle § 105 ZSS (mimo řízení ve věcech služby) a záleží na služebním orgánu, zda takové neplacené služební volno poskytne. Ačkoli státní zaměstnanec nemá na poskytnutí takového volna zákonný nárok, je třeba zohlednit případy, které uvádí rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 4411/2007, tj. případy, kdy státní zaměstnanec nemá možnost umístit dítě do předškolního zařízení (mateřské školy nebo speciální mateřské školy), a nemůže zajistit řádnou péči o dítě ani jinak, a vyrozuměl o tom řádně služební orgán a prokázal tuto skutečnost doložením rozhodnutí o nepřijetí dítěte do předškolního zařízení. V takovém případě, dle předmětného rozhodnutí Nejvyššího soudu má zaměstnanec na poskytnutí pracovního (služebního) volna nárok.

Článek 65

Rozhodování ve věci zařazení mimo výkon služby

(1) O zařazení mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené podle § 63 ZSS vydá služební orgán rozhodnutí v řízení ve věcech služby podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS.

¹⁴ Problematika MD/RD v souvislosti s přechodnými ustanoveními § 188, §190-192 ZSS je řešena v stanovisku zveřejněném na webových stránkách Ministerstva vnitra, sekce pro státní službu.

(2) Vzor rozhodnutí o zařazení mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené podle § 63 ZSS je přílohou č. 10 tohoto metodického pokynu.

Článek 66

Zařazení státního zaměstnance po odpadnutí důvodu zařazení mimo výkon služby

(1) Po odpadnutí důvodu zařazení mimo výkon služby se státní zaměstnanec nebo státní zaměstnankyně rozhodnutím služebního orgánu podle § 70 odst. 1 ZSS zařadí zpět na své původní služební místo.

(2) Pokud bylo původní služební místo státního zaměstnance nebo státní zaměstnankyně v mezidobí zrušeno z důvodu změny systemizace, zařadí se podle § 70 odst. 3 ZSS na jiné volné služební místo, přičemž se přednostně zařazují státní zaměstnanci z příslušného oboru služby. K výkonu služby na služební místo zařazené v nižší platové třídě však lze státního zaměstnance nebo státní zaměstnankyni zařadit jen s jejich souhlasem. Souhlas by měl mít písemnou formu.

(3) Nemohou-li být státní zaměstnanec nebo státní zaměstnankyně zařazeni na volné služební místo ani podle § 70 odst. 3 ZSS, zařadí se mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS.

Článek 67

Obsazení uvolněného služebního místa

(1) Na služební místo státního zaměstnance nebo státní zaměstnankyně, kteří byli zařazeni mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené, může být zařazen nebo jmenován jiný státní zaměstnanec jen na dobu určitou, která nesmí být delší než doba, po kterou trvá uvedená změna služebního poměru (§ 70 odst. 2 ZSS).

(2) Na dobu zařazení státního zaměstnance nebo státní zaměstnankyně mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené lze též uvolněné služební místo obsadit osobou v pracovním poměru podle § 178 odst. 1 písm. c) ZSS.¹⁵

Článek 68

Evidence zařazení mimo výkon služby

Údaj o zařazení státního zaměstnance nebo státní zaměstnankyně mimo výkon služby a jeho důvod se podle § 181 odst. 1 písm. m) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

¹⁵ V případě povolení čerpání neplaceného volna z důvodu péče o dítě do 4 let věku dítěte navazujícího na rodičovskou dovolenou lze akceptovat obsazení volného služebního místa osobou v pracovním poměru.

Hlava XII

Zařazení mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci (§ 64 ZSS)

Článek 69

Podmínky zařazení mimo výkon služby

(1) Státní zaměstnanec, který byl zvolen do funkce v orgánu odborové organizace, jejíž výkon vyžaduje jeho uvolnění v rozsahu stanovené služební doby, se zařadí mimo výkon služby po dobu výkonu této funkce.

(2) Ustanovení § 64 ZSS upravuje dlouhodobé poskytnutí volna, kdy je státní zaměstnanec po dobu výkonu funkce zařazen mimo výkon služby (nejde tedy o krátkodobé uvolnění státních zaměstnanců dle § 104 ZSS ve spojení s příslušnými ustanoveními zákoníku práce a § 141 ZSS).

Článek 70

Plat státního zaměstnance při zařazení mimo výkon služby

Po dobu zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci mu nepřísluší plat.

Článek 71

Rozhodování ve věci zařazení mimo výkon služby

(1) O zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci podle § 64 ZSS vydá služební orgán rozhodnutí v řízení ve věcech služby podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS.

(2) Vzor rozhodnutí o zařazení mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci podle § 64 ZSS je přílohou č. 11 tohoto metodického pokynu.

Článek 72

Zařazení státního zaměstnance po odpadnutí důvodu zařazení mimo výkon služby

(1) Po odpadnutí důvodu zařazení mimo výkon služby se státní zaměstnanec rozhodnutím služebního orgánu podle § 70 odst. 1 ZSS zařadí zpět na své původní služební místo.

(2) Pokud bylo původní služební místo státního zaměstnance v mezidobí zrušeno z důvodu změny systemizace, zařadí se podle § 70 odst. 3 ZSS na jiné volné služební místo, přičemž se přednostně zařazují státní zaměstnanci z příslušného oboru služby. K výkonu služby na služební místo zařazené v nižší platové třídě však lze státního zaměstnance zařadit jen s jeho souhlasem. Souhlas by měl mít písemnou formu.

(3) Nemůže-li být státní zaměstnanec zařazen na volné služební místo ani podle § 70 odst. 3 ZSS, zařadí se mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS.

Článek 73

Obsazení uvolněného služebního místa

(1) Na služební místo státního zaměstnance zařazeného mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci může být zařazen nebo jmenován jiný státní zaměstnanec jen na dobu určitou, která nesmí být delší než doba, po kterou trvá uvedená změna služebního poměru (§ 70 odst. 2 ZSS).

(2) Na dobu zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci lze též uvolněné služební místo obsadit osobou v pracovním poměru podle § 178 odst. 1 písm. g) ZSS.

Článek 74

Evidence zařazení mimo výkon služby

Údaj o zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby a jeho důvod se podle § 181 odst. 1 písm. m) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

Hlava XIII

Zařazení mimo výkon služby pro pozastavení služby (§ 65 ZSS)

Článek 75

Podmínky zařazení mimo výkon služby

(1) Pokud po vzniku služebního poměru nastanou překážky přijetí do služebního poměru nebo výkonu služby podle § 33 odst. 1 ZSS, které mají podle § 33 odst. 4 písm. a) ZSS za následek pozastavení výkonu služby, zařadí se státní zaměstnanec mimo výkon služby.

(2) Překážky přijetí do služebního poměru nebo výkonu služby jsou taxativně uvedeny v § 33 odst. 1 a 2 ZSS. Jakmile u státního zaměstnance v době po přijetí do služebního poměru nastanou překážky podle § 33 odst. 1 ZSS, způsobují tyto překážky pozastavení výkonu státní služby. Překážky uvedené v § 33 odst. 2 ZSS mají naproti tomu podle § 33 odst. 4 písm. b) ZSS za následek skončení služebního poměru ze zákona podle § 74 odst. 2 ZSS; v těchto případech se tedy § 65 ZSS nepoužije.

(3) Státní zaměstnanec je podle § 33 odst. 5 ZSS povinen vznik překážky výkonu státní služby služebnímu orgánu bez zbytečného odkladu písemně oznámit; toto oznámení se založí do osobního spisu státního zaměstnance.

Článek 76

Plat státního zaměstnance při zařazení mimo výkon služby

Po dobu zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby pro pozastavení služby státnímu zaměstnanci nepřísluší plat.

Článek 77

Rozhodování ve věci zařazení mimo výkon služby

(1) O zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby pro pozastavení služby podle § 65 ZSS vydá služební orgán rozhodnutí v řízení ve věcech služby podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS.

(2) Vzor rozhodnutí o zařazení mimo výkon služby pro pozastavení služby podle § 65 ZSS je přílohou č. 12 tohoto metodického pokynu.

Článek 78

Zařazení státního zaměstnance po odpadnutí důvodu zařazení mimo výkon služby

(1) Jde-li o státního zaměstnance, který byl zařazen mimo výkon služby pro pozastavení služby z důvodu výkonu

- a) vojenského cvičení nebo mimořádné služby [§33 odst. 1 písm. u) ZSS],
- b) funkce poslance nebo senátora [§33 odst. 1 písm. b) ZSS],
- c) funkce poslance Evropského parlamentu [§33 odst. 1 písm. c) ZSS],
- d) funkce člena vlády nebo náměstka člena vlády [§33 odst. 1 písm. e) ZSS], nebo
- e) funkce uvolněného člena zastupitelstva územního samosprávného celku [§33 odst. 1 písm. t) ZSS],

zařadí se po odpadnutí důvodu zařazení mimo výkon služby rozhodnutím služebního orgánu podle § 70 odst. 1 ZSS zpět na své původní služební místo. Pokud bylo původní služební místo tohoto státního zaměstnance v mezidobí zrušeno z důvodu změny systemizace, zařadí se podle § 70 odst. 3 ZSS na jiné volné služební místo. K výkonu služby na služebním místě zařazeném v nižší platové třídě však lze státního zaměstnance zařadit jen s jeho souhlasem. Souhlas by měl mít písemnou formu. Nemůže-li být státní zaměstnanec zařazen na volné služební místo ani podle § 70 odst. 3 ZSS, zařadí se mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS.

(2) Jde-li o státního zaměstnance, který byl zařazen mimo výkon služby pro pozastavení služby z důvodu uvedených v § 33 odst. 1 písm. a), d) nebo f) až s) ZSS, zařadí se po odpadnutí důvodu zařazení mimo výkon služby rozhodnutím služebního orgánu podle § 70 odst. 3 ZSS na jiné volné služební místo, přičemž se přednostně zařazují státní zaměstnanci z příslušného oboru služby. K výkonu služby na služební místo zařazené v nižší platové třídě však lze státního zaměstnance zařadit jen s jeho souhlasem. Souhlas by měl mít písemnou formu. U této skupiny státních zaměstnanců tedy ZSS nezaručuje jejich opětovné zařazení na jejich původní služební místo před zařazením mimo výkon služby – toto zařazení na původní služební místo však samozřejmě není vyloučeno a pokud je toto služební místo volné, je v zásadě žádoucí, aby byl státní zaměstnanec na toto služební místo zařazen; neplatí zde však povinnost služebního orgánu uvedená v § 70 odst. 2 ZSS, tj. toto uvolněné služební místo nemusí být vždy nezbytně obsazeno jiným státním zaměstnancem jen na dobu určitou, která není delší než doba, po kterou trvá uvedená změna služebního poměru. Nemůže-li být státní zaměstnanec zařazen na volné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS, zařadí se mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS.

Článek 79

Obsazení uvolněného služebního místa

(1) Na služební místo státního zaměstnance zařazeného mimo výkon služby pro pozastavení služby z důvodů uvedených v článku 78 odst. 1 tohoto metodického pokynu může být zařazen nebo jmenován jiný státní zaměstnanec jen na dobu určitou, která nesmí být delší než doba, po kterou trvá uvedená změna služebního poměru (§ 70 odst. 2 ZSS).

(2) Na dobu zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby pro pozastavení služby lze též uvolněné služební místo obsadit osobou v pracovním poměru podle § 178 odst. 1 písm. g) ZSS, a to bez ohledu na důvod překážky, která je podle § 33 odst. 1 důvodem pro pozastavení služby.

Článek 80

Evidence zařazení mimo výkon služby

Údaj o zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby a jeho důvod se podle § 181 odst. 1 písm. m) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

Hlava XIV

Zastupování (§ 66 ZSS)

Článek 81

Podmínky zastupování

(1) Mezi změny služebního poměru je zařazeno také zastupování jiného státního zaměstnance. Ustanovení § 66 ZSS blíže upravuje povinnost státního zaměstnance podle § 77 odst. 1 písm. l) ZSS zastupovat představeného nebo státního zaměstnance na služebním místě zařazeném ve vyšší platové třídě tak, že státní zaměstnanec je povinen na základě příkazu zastupovat představeného nebo státního zaměstnance na služebním místě zařazeném ve vyšší platové třídě, než je systemizováno služební místo, na které byl státní zaměstnanec zařazen nebo jmenován.

(2) Zastupování podle § 66 ZSS je ad hoc zastupováním za dočasně nepřítomného státního zaměstnance na služebním místě zařazeném ve vyšší platové třídě; nejedná se tedy o trvalé zastupování, které je upraveno v § 9 odst. 7 ZSS.

(3) Krátkodobé zastupování podle § 66 ZSS bude u představeného obvykle využíváno v případě, že není současně přítomen jeho stálý zástupce podle § 9 odst. 7 ZSS, nebo nebyl-li stálý zástupce určen.

(4) Státní zaměstnanec je povinen zastupovat jen státního zaměstnance, nikoli zaměstnance v pracovním poměru, s výjimkou případu, kdy služební orgán obsadí podle § 178 odst. 1 ZSS služební místo osobou v pracovním poměru na dobu určitou podle pracovněprávních předpisů. V případě příkazu k plnění úkolů za státního zaměstnance zařazeného na služebním místě ve stejné nebo nižší platové třídě se nejedná o zastupování ve smyslu § 66 ZSS.

Článek 82

Rozhodování o zastupování

(1) Služební orgán příslušný podle § 10 odst. 1 ZSS, který je oprávněn přikázat státnímu zaměstnanci zastupování, by měl zvážit, zda státní zaměstnanec je zastupování schopen, má k tomu příslušné znalosti a předpoklady, přičemž v době zastupování státní zaměstnanec nebude vykonávat v plném rozsahu dosavadní služební úkoly.

(2) Na rozhodování o zastupování se podle § 159 odst. 2. písm. c) ZSS nevztahují ustanovení o řízení ve věcech služby ani ustanovení SŘ o správním řízení.

(3) Příslušný služební orgán může svou pravomoc vydávat příkaz státnímu zaměstnanci k zastupování ve smyslu § 66 ZSS, jako věc, o níž se nevede řízení ve věcech služby, přenést podle § 14 odst. 3 resp. § 15 odst. 5 ZSS formou služebního předpisu na představené.

(4) V příkazu k zastupování určí služební orgán rozsah a dobu zastupování.

(5) Vzor příkazu k zastupování podle § 66 ZSS je přílohou č. 13 tohoto metodického pokynu.

Článek 83 **Doba zastupování**

Doba zastupování nesmí překročit 180 dnů v kalendářním roce. To neplatí, pokud státní zaměstnanec s delší dobou zastupování souhlasí. Státní zaměstnanec je tedy ze zákona povinen (i bez svého souhlasu) na základě příkazu k zastupování zastupovat po dobu maximálně 180 dnů v kalendářním roce. Pro zastupování překračující 180 dnů v kalendářním roce již státní zaměstnanec musí dát souhlas. Souhlas bude písemný a služební orgán ho založí do osobního spisu státního zaměstnance. Pro účely posouzení nutnosti souhlasu státního zaměstnance (zástupce) s delší dobou zastupování než 180 dnů v kalendářním roce se doba jednotlivých případů zastupování (jednotlivé dny v rámci služební doby) u konkrétního státního zaměstnance za kalendářní rok sčítá.

Článek 84 **Úprava platu při zastupování představeného**

(1) Jde-li o zastupování představeného a je-li doba zastupování delší než 4 týdny, náleží zastupujícímu státnímu zaměstnanci podle § 66 odst. 1 ZSS plat, který by mu náležel, pokud by byl zařazen na služebním místě představeného, kterého zastupuje. Státnímu zaměstnanci, u něhož doba zastupování nepřesáhne 4 týdny, tedy náleží plat (veškeré jeho složky) podle jeho dosavadního služebního zařazení, tj. faktický výkon zastoupení v tomto případě nemá vliv na výši a složení platu tohoto státního zaměstnance (nelze však vyloučit zohlednění zastupování při udělování odměny).

(2) V případě, že zastupování nepřetržitě¹⁶ trvá déle než 4 týdny, má zástupce nárok na plat, který by mu náležel, pokud by byl zařazen na služebním místě zastoupeného představeného. V takovém případě je však nutné rozlišit jednotlivé složky platu na nárokové a nenárokové.

(3) Platový tarif zástupce se stanoví v rámci platové třídy, ve které je zařazeno služební místo představeného, kterého zástupce zastupuje, v platovém stupni podle započitatelné praxe zástupce.

(4) Výše příplatku za vedení se zástupci představeného stanoví stejným způsobem jako příplatek za vedení představeného. Dle § 4 nařízení vlády č. 304/2014 Sb. se výše příplatku za vedení stanoví v rámci příslušného rozpětí stanoveného v příloze č. 2 ZSS v závislosti na počtu přímo podřízených státních zaměstnanců, zaměstnanců v základním pracovněprávním vztahu a představených.¹⁷

¹⁶ Doba jednotlivých případů zastupování se pro účely stanovení platu zástupce v kalendářním roce nesčítá.

¹⁷ Při určení příplatku za vedení u zástupce představeného lze přihlídnout k tomu, že vede o jednoho podřízeného méně než zastupovaný.

(5) Výše osobního příplatku státního zaměstnance pověřeného zastupováním se v souvislosti se zastupováním nemění, neboť výši osobního příplatku lze upravovat pouze v závislosti na služebním hodnocení konkrétního státního zaměstnance.

(6) Na rozhodování o úpravě platu zástupce, u kterého doba zastupování přesáhne 4 týdny, se ve smyslu § 159 odst. 1 písm. d) ZSS vztahují ustanovení o řízení ve věcech služby potažmo ustanovení správního řádu o správním řízení. Rozhodnutí v této věci má účinky od počátku zastupování. Přesáhne-li tedy doba zastupování 4 týdny, bude státnímu zaměstnanci přiznán plat, který by mu náležel, pokud by byl zařazen na služebním místě zastoupeného představeného, a to již od prvního dne zastupování.

Článek 85

Evidence zastupování

Údaj o každém jednotlivém zastupování se podle § 181 odst. 1 písm. n) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

Hlava XV

Vyslání k výkonu zahraniční služby a zařazení po jeho ukončení

(§ 67 ZSS)

Článek 86

Vyslání k výkonu zahraniční služby

(1) Státní zaměstnanec může být v souladu s § 67 odst. 1 věta první ZSS k výkonu zahraniční služby vyslán pouze se svým písemným souhlasem.

(2) Bez svého souhlasu může být podle § 67 odst. 1 věta druhá ZSS státní zaměstnanec vyslán k výkonu zahraniční služby pouze, pokud doba jeho vyslání nepřevyšuje 6 měsíců, a nejvýše jednou za období 5 let, které počíná běžet prvním dnem doby vyslání k výkonu zahraniční služby bez souhlasu státního zaměstnance, pokud

- a) státní zaměstnanec vykonává službu v Ministerstvu zahraničních věcí nebo Ministerstvu obrany,
- b) je to nezbytné k výkonu zahraniční služby a
- c) nejde o státního zaměstnance uvedeného v § 45 odst. 3 ZSS tj. o
 - 1. těhotnou státní zaměstnankyni,
 - 2. státní zaměstnankyni nebo státního zaměstnance pečující o dítě do 8 let,
 - 3. osamělou státní zaměstnankyni a osamělého státního zaměstnance, kteří pečují o dítě, které dosud nedosáhlo věku 15 let, nebo
 - 4. státního zaměstnance, který prokáže, že převážně sám dlouhodobě pečuje o osobu, která se podle jiného právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost)].

(3) Bližší podmínky vyslání mohou služební orgán a státní zaměstnanec sjednat v dohodě o výkonu zahraniční služby, kterou může vysílající služební orgán¹⁸ se státním zaměstnancem uzavřít před jeho vysláním a která musí obsahovat všechny náležitosti uvedené v § 67 odst. 2 ZSS.

¹⁸ Služebním orgánem rozhodujícím o vyslání bude nejčastěji státní tajemník v Ministerstvu zahraničních věcí, ale také státní tajemník v Ministerstvu obrany (vyslání do orgánů NATO).

(4) Státní zaměstnanec může být vyslán k výkonu zahraniční služby pouze na předem určenou dobu. Se souhlasem státního zaměstnance však lze dobu výkonu zahraniční služby prodloužit (§ 67 odst. 3 věta druhá ZSS). Služební orgán může výkon zahraniční služby ukončit i před uplynutím určené doby.

(5) O vyslání k výkonu zahraniční služby podle § 67 ZSS vydá služební orgán rozhodnutí v řízení ve věcech služby podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS. O vyslání k výkonu zahraniční služby rozhoduje vysílající služební orgán, a to i pokud se jedná o státního zaměstnance zařazeného v jiném služebním úřadu. Jedná-li se o státního zaměstnance jiného služebního úřadu, musí rozhodnutí o vyslání k výkonu zahraniční služby předcházet podle § 162 odst. 3 ZSS písemný souhlas služebního orgánu toho služebního úřadu, ve kterém byl státní zaměstnanec doposud zařazen.

Článek 87

Zařazení státního zaměstnance po ukončení vyslání k výkonu zahraniční služby

(1) U státních zaměstnanců vyslaných k výkonu zahraniční služby ZSS nezaručuje jejich opětovné zařazení na jejich původní služební místo před vysláním k výkonu zahraniční služby. Po návratu z výkonu zahraniční služby služební orgán ve služebním úřadu, v němž byl státní zaměstnanec zařazen před vysláním k výkonu zahraniční služby, rozhodnutím zařadí státního zaměstnance na volné služební místo.

(2) Na dobu nejvýše 2 let lze podle § 67 odst. 4 ZSS tohoto státního zaměstnance zařadit bez výběrového řízení k výkonu služby na volné služební místo, s výjimkou služebního místa představeného, bez ohledu na obor služby stanovený pro volné služební místo; po tuto dobu není státní zaměstnanec povinen vykonat zvláštní část úřednické zkoušky pro tento obor služby.

(3) I v případě zařazení státního zaměstnance na služební místo podle § 67 odst. 4 ZSS je však třeba dbát na některá kritéria týkající se posouzení vhodnosti služebního místa, na které má být státní zaměstnanec zařazen, zejména hledisko zdravotní způsobilosti, požadovaného vzdělání a kvalifikace, schopnosti státního zaměstnance a jeho dosavadní zkušenosti, zařazení do platové třídy (státní zaměstnanec by měl být zařazen do platové třídy, která odpovídá jeho dosaženému vzdělání podle přílohy č. 1 k ZSS).

(4) Zařazení na služební místo po návratu z výkonu zahraniční služby podle § 67 odst. 4 ZSS se zpravidla uplatňuje u státních zaměstnanců zařazených před vysláním k výkonu zahraniční služby na Ministerstvu zahraničních věcí, a to jako zařazení na jiné služební místo zpět na Ministerstvo zahraničních věcí za účelem zajištění principu tzv. „rotace“ státních zaměstnanců vysílaných k výkonu zahraniční služby; tento způsob zařazení ale není vyloučen ani u zaměstnanců zařazených před vysláním k výkonu zahraniční služby na jiném služebním úřadu v rámci zařazení na jiné služební místo na tomto služebním úřadu.

(5) Po uplynutí doby zařazení na služebním místě, na které byl státní zaměstnanec zařazen podle § 67 odst. 4 ZSS, bude státní zaměstnanec převeden na jiné vhodné služební místo podle § 61 odst. 1 písm. d) ZSS.

(6) Ze služebního místa, na které byl státní zaměstnanec zařazen podle § 67 odst. 4 ZSS po návratu z výkonu zahraniční služby, lze tohoto státního zaměstnance znovu vyslat k výkonu zahraniční služby, pokud jsou k tomu splněny zákonné podmínky.

(7) Pokud po návratu státního zaměstnance z výkonu zahraniční služby je na služebním úřadu volné služební místo, na kterém byl zařazen před vysláním nebo na služebním úřadu existuje jiné volné služební místo, které je pro státního zaměstnance vhodné, lze státního zaměstnance zařadit na toto volné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS, aniž by bylo postupováno podle § 67 odst. 4 ZSS, a pokud je to možné, jeví se takové zařazení, které nebude omezováno dobou určitou uvedenou v § 67 odst. 4 ZSS, jako žádoucí a mělo by mít přednost. Tento postup (podle § 70 odst. 3 ZSS) lze uplatnit zejména na úřadech, kde se neuplatňuje princip „rotace“ státních zaměstnanců vysílaných k výkonu zahraniční služby (tj. nikoli na Ministerstvu zahraničních věcí). Je-li státní zaměstnanec po návratu z výkonu zahraniční služby zařazován na jiné volné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS a nikoli podle § 67 odst. 4 ZSS, lze jej k výkonu služby na služební místo zařazené v nižší platové třídě zařadit jen s jeho písemným souhlasem.

(8) Nemůže-li být státní zaměstnanec po návratu z výkonu zahraniční služby zařazen na volné služební místo ani podle § 67 odst. 4 ani podle § 70 odst. 3 ZSS, zařadí se mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS.

Článek 88

Obsazení služebního místa uvolněného v souvislosti s vysláním k výkonu zahraniční služby

(1) Služební místo uvolněné po státním zaměstnanci vyslaném k výkonu zahraniční služby lze obsadit jak státním zaměstnancem, tak osobou, která dosud není státním zaměstnancem, a to některým ze způsobů uvedených v odstavcích 2 až 5.

(2) Jiným státním zaměstnancem se uvolněné služební místo obsadí bez výběrového řízení, a lze to učinit následujícími způsoby:

- a) **rozhodnutím o převedení podle § 61 ZSS** – v případech, kdy v době uvolnění služebního místa existuje důvod pro převedení jiného státního zaměstnance a uvolněné služební místo je pro něj vhodné, nebo kdy toto služební místo je vhodné pro státního zaměstnance, který byl pro nemožnost převedení na jiné služební místo podle § 61 odst. 1 písm. b) až g) nebo § 61 odst. 2 písm. a) ZSS zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS,
- b) **rozhodnutím o zařazení na služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS** – v případech, kdy v době uvolnění služebního místa existuje důvod pro zařazení jiného státního zaměstnance podle § 70 odst. 3 a uvolněné služební místo je pro něj vhodné, nebo kdy toto služební místo je vhodné pro státního zaměstnance, který byl pro nemožnost zařazení na jiné volné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS.

(3) Pokud nelze uvolněné služební místo obsadit rozhodnutím o převedení podle § 61 ZSS nebo rozhodnutím o zařazení na služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS (viz předchozí odstavec), lze jej (v ostatních případech) obsadit **rozhodnutím o zařazení na služební místo podle § 24 odst. 5 věta druhá ZSS** – rozhodnutí o zařazení na služební místo podle § 24 odst. 5 věta druhá ZSS není vydáváno na základě výsledku výběrového řízení konaného podle § 24 a násl. ZSS. Státní zaměstnanec však i v případě tohoto zařazení na uvolněné služební místo musí splňovat předpoklady a požadavky stanovené pro toto služební místo. Podle § 24 odst. 5 věta druhá ZSS může být na služební místo zařazen i státní zaměstnanec z jiného služebního úřadu. Zařazení na služební místo podle § 24 odst. 5 věta druhá ZSS je speciální vůči zařazení na služební místo podle § 49 ZSS – i toto zařazení však předpokládá vůli státního zaměstnance (tj. jeho souhlas) být na uvolněné služební místo zařazen, neboť nejde o další důvod převedení podle § 61 nebo zařazení na jiné služební místo podle § 70 odst. 1 a 3 ZSS. Rozhodnutí o zařazení na služební místo podle § 24 odst. 5 věta druhá ZSS bude obsahovat náležitosti podle § 30 odst. 2 ZSS.

Zařazením na služební místo podle § 24 odst. 5 věta druhá ZSS nelze obsadit služební místo představeného.

(4) Nelze-li uvolněné služební místo obsadit státním zaměstnancem některým z výše uvedených způsobů, vyhlásí služební orgán na obsazení služebního místa standardní výběrové řízení, kterého se může zúčastnit i osoba, která není státním zaměstnancem.

(5) Po dobu vyslání státního zaměstnance k výkonu zahraniční služby lze na takto uvolněné služební místo přijmout jinou osobu na dobu určitou na základě § 21 odst. 2 ZSS. Obsazení uvolněného služebního místa jinou osobou na dobu určitou však není povinností služebního orgánu, neboť státní zaměstnanec vyslaný k výkonu zahraniční služby není státním zaměstnancem uvedeným v § 70 odst. 1 ZSS, tj. neplatí zde povinnost služebního orgánu uvedená v § 70 odst. 2 ZSS, že uvolněné služební místo musí být obsazeno jiným státním zaměstnancem jen na dobu určitou, která není delší než doba, po kterou trvá uvedená změna služebního poměru.

(6) Služební místo uvolněné v souvislosti s výkonem zahraniční služby nelze obsadit (jako zástup za dočasně nepřítomného zaměstnance) osobou v pracovním poměru, neboť tento případ není uveden v § 178 odst. 1 ZSS. V souvislosti s výkonem zahraniční služby lze osobou v pracovním poměru obsadit pouze služební místo v zastupitelském úřadu, a to za podmínek uvedených v § 178 odst. 2 a 3 ZSS.

Článek 89

Evidence vyslání k výkonu zahraniční služby

Údaj o vyslání k výkonu zahraniční služby a zařazení po jeho ukončení se podle § 181 odst. 1 písm. o) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

Hlava XVI

Zkrácení služební doby - povolení kratší služební doby (§ 68 ve spojení s § 116 ZSS)

Článek 90

Zkrácení služební doby resp. kratší služební doba

(1) Podle § 68 ZSS může být státnímu zaměstnanci na jeho žádost povoleno zkrácení stanovené služební doby. Služební doba státních zaměstnanců se řídí příslušnou úpravou v zákoníku práce. Stanovená týdenní pracovní doba se považuje za stanovenou služební dobu.

(2) Vedle pojmu zkrácení stanovené služební doby uvedeného v § 68 ZSS zná ZSS i povolení kratší služební doby podle § 116 ZSS¹⁹. Žádost státního zaměstnance

¹⁹ Úprava v ZSS neodpovídá institutům zákoníku práce (§ 79 odst. 3 a § 80), neboť podle § 79 odst. 3 zákoníku práce je zkrácení pracovní doby bez snížení mzdy možné pouze na základě kolektivní smlouvy nebo vnitřního předpisu, individuální sjednání se nepřipouští. Zkrácení stanovené týdenní pracovní doby podle § 79 odst. 3 zákoníku práce nesmí provést zaměstnavatel uvedený v § 109 odst. 3 zákoníku práce, tj. mimo jiné i stát. Navíc ZSS ve svém § 99 odst. 1 odkazuje, pokud jde o služební dobu, pouze na § 79 odst. 1 a 2 a na § 80 zákoníku práce a nikoli na § 79 odst. 3 zákoníku práce, který stanoví možnost zkrácení stanovené pracovní doby bez snížení mzdy pouze na základě kolektivní smlouvy nebo vnitřního předpisu, přičemž v tomto ustanovení stanovil zákonodárce explicitní zákaz použití tohoto institutu u zaměstnanců státu. Ustanovení § 68 ZSS, přes formulační odchylku (zjevnou formulační nepřesnost), tedy věcně upravuje pouze kratší služební dobu jako institut obdobný kratší pracovní době ve smyslu § 80 zákoníku práce, nikoliv zkrácení služební doby jako institut obdobný zkrácení pracovní doby ve smyslu § 79 odst. 3 zákoníku práce. O zkrácení stanovené služební doby hovoří pouze § 44

o povolení zkrácení služební doby podle § 68 ZSS je třeba vykládat jako žádost o povolení kratší služební doby ve smyslu § 68 ve spojení s § 116 ZSS - § 116 ZSS stanoví povolování kratší služební doby jako jeden z institutů pro vytváření podmínek pro sladění rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem služby.

(3) V případě povolení kratší služební doby náleží státnímu zaměstnanci plat odpovídající povolené délce kratší služební doby - § 99 odst. 1 ZSS ve spojení s § 80 zákoníku práce. Uvedenému odpovídá i skutečnost, že ZSS výslovně neumožňuje, zkrácení služební doby bez snížení platu.

Článek 91

Rozhodování ve věci povolení zkrácení služební doby

(1) Zkrácení služební doby resp. kratší služební doba se povoluje výhradně na základě žádosti státního zaměstnance.

(2) V § 116 odst. 2 ZSS jsou stanoveny důvody²⁰, kdy služební orgán kratší služební dobu státnímu zaměstnanci vždy povolí, pokud tomu nebrání řádné plnění úkolů služebnímu úřadu²¹. Skutečnost, že § 116 odst. 2 ZSS uvádí explicitně důvody pro povolení kratší služební doby, však nevylučuje, aby státnímu zaměstnanci byla povolena kratší služební doba též z jiných důvodů na základě správního uvážení služebnímu orgánu, a to na základě § 116 odst. 1 ZSS, pokud účelem povolení kratší služební doby je vytvoření podmínek pro sladění rodinného a osobního života státního zaměstnance s výkonem služby; na postup služebnímu orgánu se budou vztahovat základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v části první správního řádu, zejména povinnost dbát, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem daného případu a aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

(3) Na rozhodování o povolení/nepovolení zkrácené služební doby se ve smyslu § 159 odst. 1 písm. e) ZSS vztahují ustanovení o řízení ve věcech služby.

(4) S ohledem na skutečnost, že ZSS neupravuje důvody zrušení povolení zkrácení služební doby, doporučuje se povolovat zkrácení služební doby na dobu určitou podle okolností případu s ohledem na důvody povolení zkrácení služební doby.

(5) Vzor rozhodnutí o povolení zkrácení stanovené služební doby, resp. kratší služební doby podle § 68 ve spojení s § 116 ZSS je přílohou č. 14 tohoto metodického pokynu.

písm. o) a § 68 ZSS, aniž by stanovil jakékoli hmotněprávní podmínky pro uplatnění tohoto institutu a tedy nelze přijmout názor, že by povolení zkrácení stanovené služební doby bylo ponecháno na libovůli služebnímu orgánu. Ustanovení § 159 odst. 1 písm. k) bod 1 ZSS hovoří o povolování kratší služební doby a promiscue používá oba výrazy (zkrácení služební doby a kratší služební dobu) též nařízení vlády č. 137/2015 Sb. [viz. § 2 písm. b) a § 3 odst. 2 nařízení]. Lze tedy dovodit, že úmyslem zákonodárce bylo i nadále u zaměstnanců státu nepřipustit zkrácení stanovené služební doby bez snížení platu.

²⁰ Ustanovení § 68 ZSS nestanoví konkrétní kritéria pro povolení zkrácení resp. kratší služební doby. § 68 ZSS doplňuje § 116 ZSS, který v prvním odstavci obecně stanoví, že služební úřad vytváří podmínky pro sladění rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem služby, mimo jiné povolováním kratší služební doby a ve druhém odstavci stanoví konkrétní důvody, kdy služební orgán kratší služební dobu povolí.

²¹ 1. státnímu zaměstnanci pečujícímu o dítě, které dosud nedokončilo první stupeň základní školy; 2. osamělé státní zaměstnankyni a osamělému státnímu zaměstnanci, kteří pečují o dítě, které dosud nedosáhlo věku 15 let; 3. státnímu zaměstnanci, který prokáže, že převážně sám dlouhodobě pečuje o osobu, která se podle jiného právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost).

Článek 92
Evidence zkrácení služební doby

Údaj o zkrácení služební doby resp. kratší služební době se podle § 181 odst. 1 písm. p) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

Hlava XVII
**Přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělání
nebo odborné stáže (§ 69 ZSS)**

Článek 93
Podmínky přerušení výkonu služby

(1) Ustanovení § 69 ZSS upravuje přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělání nebo odborné stáže. Státnímu zaměstnanci, který vykonává službu bez přerušení po dobu alespoň 5 let, lze na žádost přerušit výkon služby za účelem jeho dalšího vzdělání nebo odborné stáže až na dobu 12 měsíců.

(2) Na přerušení výkonu služby nemá státní zaměstnanec nárok; záleží na rozhodnutí služebního orgánu. Doba přerušení výkonu služby určuje státní zaměstnanec ve své žádosti, nesmí ale přesáhnout 12 měsíců. Po dobu přerušení výkonu služby nepřísluší státnímu zaměstnanci plat.

(3) Přestože státnímu zaměstnanci nepřísluší po dobu přerušení výkonu služby plat, ani se služební úřad nijak nepodílí na financování vzdělání nebo odborné stáže státního zaměstnance, měl by služební orgán při rozhodování o povolení nebo nepovolení přerušení výkonu služby zvažovat nejen zájem na řádném výkonu služby, ale též možné využití zamýšleného vzdělání nebo odborné stáže pro služební úřad.

(4) Služební orgán může přerušit výkon služby pouze tomu státnímu zaměstnanci, který vykonává službu bez přerušení po dobu alespoň 5 let.

(5) ZSS upravuje přerušení výkonu služby pouze v § 69, tj. přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělávání. Služební orgán tedy může přerušit výkon služby státnímu zaměstnanci, pokud státní zaměstnanec vykonává službu po dobu nejméně 5 let bez přerušení podle § 69 ZSS.

(6) Podle § 200 ZSS se do doby trvání služebního poměru státních zaměstnanců podle § 185 až 188 a § 190 až 192 započítává doba trvání pracovních poměrů ve správních úřadech, které vzniku služebního poměru bezprostředně předcházely. Při posuzování splnění stanoveného požadavku výkonu služby bez přerušení alespoň 5 let se bude u těchto státních zaměstnanců započítávat i doba trvání předchozího pracovního poměru ve správním úřadu. Započítává se pouze pracovní poměr u služebního úřadu, který trval ke dni 1. července 2015 resp. do vzniku jeho služebního poměru, tj. na základě kterého byl státní zaměstnanec „překlopen“ nebo přijat do služby podle přechodných ustanovení ZSS. Případné pracovní poměry u jiných správních úřadů předcházející pracovnímu poměru platnému ke dni 1. července 2015 se pro účely přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělání nebo odborné stáže nezapočítávají.

Článek 94

Rozhodování ve věci přerušení výkonu služby

(1) O přerušení výkonu služby vydá služební orgán na základě žádosti státního zaměstnance rozhodnutí v řízení ve věcech služby podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS.

(2) Vzor rozhodnutí o přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělání nebo odborné stáže podle § 69 ZSS je přílohou č. 15 tohoto metodického pokynu.

Článek 95

Zařazení státního zaměstnance po odpadnutí důvodu přerušení výkonu služby

(1) Po odpadnutí důvodu přerušení výkonu služby se státní zaměstnanec rozhodnutím služebního orgánu podle § 70 odst. 1 ZSS zařadí zpět na své původní služební místo.

(2) Pokud bylo původní služební místo státního zaměstnance v mezidobí zrušeno z důvodu změny systemizace, zařadí se podle § 70 odst. 3 ZSS na jiné volné služební místo, přičemž se přednostně zařazují státní zaměstnanci z příslušného oboru služby. K výkonu služby na služební místo zařazené v nižší platové třídě však lze státního zaměstnance zařadit jen s jeho souhlasem. Souhlas by měl mít písemnou formu.

(3) Nemůže-li být státní zaměstnanec zařazen na volné služební místo ani podle § 70 odst. 3 ZSS, zařadí se mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS.

Článek 96

Obsazení uvolněného služebního místa

(1) Na služební místo státního zaměstnance, jemuž bylo povoleno přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělávání nebo odborné stáže, může být zařazen nebo jmenován jiný státní zaměstnanec jen na dobu určitou, která nesmí být delší než doba, po kterou trvá uvedená změna služebního poměru (§ 70 odst. 2 ZSS).

(2) Na dobu přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělávání nebo odborné stáže lze též uvolněné služební místo obsadit osobou v pracovním poměru podle § 178 odst. 1 písm. e) ZSS.

Článek 97

Evidence přerušení výkonu služby

Údaj o přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělávání nebo odborné stáže se podle § 181 odst. 1 písm. q) ZSS uvádí v rejstříku státních zaměstnanců.

Hlava XVIII

Společná ustanovení o změnách služebního poměru (§ 70 ZSS)

Článek 98

Ustanovení § 70 ZSS upravuje zařazení státního zaměstnance na původní či jiné volné služební místo po odpadnutí důvodu původní změny služebního poměru.

Článek 99

Zařazení státního zaměstnance na původní služební místo

(1) Podle § 70 odst. 1 ZSS se státní zaměstnanec po odpadnutí důvodu změny služebního poměru podle

- a) § 47 ZSS - přeložení,
- b) § 48 ZSS - zproštění výkonu služby na základě usnesení o zahájení trestního stíhání nebo z důvodu vazby,
- c) § 63 ZSS - zařazení mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené,
- d) § 64 ZSS - zařazení mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci,
- e) § 69 ZSS - přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělání nebo odborné stáže, nebo
- f) § 65 ZSS - zařazení mimo výkon služby pro pozastavení výkonu služby z důvodu výkonu
 - 1. vojenského cvičení nebo mimořádné služby [§ 33 odst. 1 písm. u) ZSS],
 - 2. funkce poslance, senátora [§ 33 odst. 1 písm. b) ZSS],
 - 3. funkce poslance Evropského parlamentu [§ 33 odst. 1 písm. c) ZSS],
 - 4. funkce člena vlády, náměstka člena vlády [§ 33 odst. 1 písm. e) ZSS], nebo
 - 5. funkce uvolněného člena zastupitelstva [§ 33 odst. 1 písm. t) ZSS]

zařadí k výkonu služby na jeho původní služební místo. Toto ustanovení zajišťuje státnímu zaměstnanci po skončení uvedených změn služebního poměru návrat na jeho původní služební místo.

Článek 100

Obsazení uvolněného služebního místa

(1) Ustanovení § 70 odst. 2 ZSS navazuje na § 70 odst. 1 ZSS a stanoví, že na služební místo státního zaměstnance uvedeného v odstavci 1 lze zařadit nebo jmenovat jiného státního zaměstnance jen na dobu určitou, která nesmí být delší než doba, po kterou trvá změna služebního poměru podle odstavce 1. Služební orgán tedy může obsadit uvolněné služební místo státního zaměstnance uvedeného v § 70 odst. 1 ZSS jiným zaměstnancem (ve služebním poměru podle § 21 odst. 2 ZSS, v pracovním poměru § 178 ZSS) pouze na dobu určitou po dobu trvání změny služebního poměru dle § 70 odst. 1 ZSS tak, aby státní zaměstnanec mohl po odpadnutí důvodu stanovených změn služebního poměru být zařazen k výkonu služby zpět na jeho původní služební místo.

(2) Při obsazení služebního místa jinou osobou lze dobu určitou trvání služebního nebo pracovního poměru určit událostí (do návratu státního zaměstnance na jeho původní služební místo po odpadnutí důvodu změny služebního poměru), popřípadě kombinací události a pevného data, aby nedošlo k porušení § 39 zákoníku práce.

Článek 101

Zařazení státního zaměstnance na jiné volné místo

(1) Pokud služební orgán nemůže postupovat při zařazení státního zaměstnance k výkonu služby na jeho původní služební místo podle § 70 odst. 1 ZSS v důsledku zrušení služebního místa z důvodu změny systemizace, zařadí státního zaměstnance k výkonu služby na jiné volné služební místo. Dále služební orgán zařadí státního zaměstnance k výkonu služby na jiné volné místo, odpadne-li jiný důvod změny, tj. případy, kdy služební orgán nemá povinnost přednostně postupovat podle § 70 odst. 1 ZSS (např. zařazení mimo výkon služby pro pozastavení služby v případech neuvedených v § 70 odst. 1 ZSS). Při zařazení státních zaměstnanců podle § 70 odst. 3 ZSS služební orgán přednostně zařadí státního zaměstnance z příslušného oboru služby.

(2) Postup služebního orgánu v jednotlivých případech změn služebního poměru je podrobněji uveden v jednotlivých člácích tohoto metodického pokynu, včetně případných odchylek.

(3) V případě zařazení na jiné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS se obdobně použije článek 53 až 55 tohoto metodického pokynu za účelem posouzení vhodnosti jiného služebního místa. K výkonu služby na služební místo zařazené v nižší platové třídě však lze státního zaměstnance zařadit jen s jeho písemným souhlasem.

Článek 102

Rozhodnutí o zařazení státního zaměstnance

(1) O zařazení na původní služební místo podle § 70 odst. 1 ZSS nebo na jiné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS vydá služební orgán rozhodnutí v řízení ve věcech služby podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS.

(2) Vzory rozhodnutí o zařazení na původní služební místo podle § 70 odst. 1 ZSS a na jiné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS jsou přílohou č. 16 a 17 tohoto metodického pokynu.

Hlava XIX

Rozhodování o změnách služebního poměru

Článek 103

Použití ustanovení o řízení ve věcech služby a správního řádu

(1) Na rozhodování o změně služebního poměru se podle § 159 odst. 1 písm. e) ZSS vztahují ustanovení o řízení ve věcech služby a pokud nestanoví ZSS jinak, postupuje se podle SŘ, s výjimkou rozhodování o vyslání na služební cestu a zastupování, na které se ustanovení o řízení ve věcech služby ani ustanovení druhé části SŘ nevztahují [§ 159 odst. 2 písm. b), c) ZSS].

(2) Pokud jde o změnu služebního poměru, na kterou se vztahují ustanovení o řízení ve věcech služby, služební orgán vydá o změně služebního poměru rozhodnutí podle § 67 a násl. SŘ.

(3) Rozhodnutí vydává příslušný služební orgán podle § 162 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 1 ZSS.

Článek 104

Rozhodnutí ve věci změny služebního poměru jako první úkon v řízení

(1) Vydání rozhodnutí ve věci změny služebního poměru může být podle § 165 ZSS prvním úkonem v řízení. Tento postup je však vyloučen, jde-li o řízení zahajované na žádost státního zaměstnance, ve kterém je prvním úkonem žádost – v řízení o žádosti státního zaměstnance se vždy uplatní standardní postup podle SŘ (včetně aplikace § 36 odst. 3 SŘ za podmínek v tomto ustanovení uvedených).

(2) Možnost upravená v § 165 ZSS však nevylučuje, aby i v řízení zahajovaném z moci úřední bylo postupováno standardně podle SŘ, tj. aby bylo zahájeno řízení ve věci

změny služebního poměru podle § 46 odst. 1 SŘ, tj. doručením oznámení o zahájení správního řízení s uplatněním dalších procesních institutů upravených v SŘ. Tento standardní postup podle SŘ přichází v úvahu zejména tehdy, kdy se podle individuálních okolností případu jeví jako vhodné, aby řízení nebylo vedeno dle § 165 ZSS, tj. aby státní zaměstnanec měl např. možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k jeho podkladům podle § 36 odst. 3 SŘ. V takovém případě, pokud má služební orgán již při zahájení řízení k dispozici všechny podklady pro vydání rozhodnutí, lze současně s oznámením podle § 46 odst. 1 SŘ spojit podle § 46 odst. 3 SŘ výzvu k vyjádření se k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 SŘ.

(3) Pokud je rozhodnutí o změně služebního poměru vydáno jako první úkon v řízení z moci úřední, znamená to, že se při vedení takového řízení § 46 odst. 1 SŘ nepoužije, ani se neuplatní § 36 odst. 3 SŘ správního řádu o právu účastníka řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a služební orgán tedy účastníka řízení k tomuto kroku nevyzývá. Na druhou stranu vydání rozhodnutí o změně služebního poměru jako prvního úkonu v řízení de facto způsobí, že nelze uplatnit zásadu koncentrace řízení zakotvenou v § 82 odst. 4 SŘ a k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, musí být v rámci odvolacího řízení vždy přihlédnuto, neboť půjde o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník řízení nemohl uplatnit dříve.

(4) I v případě, že je v řízení ve věci změny služebního poměru vydáno jako první úkon v řízení, rozhodnutí musí být založeno na podkladech, které jsou součástí správního spisu vedeného v souladu s § 17 SŘ, jinak by rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné.

Hlava XX

Předběžné Informování odborové organizace o změně služebního poměru

Článek 105

Oprávnění odborové organizace a povinnost služebního orgánu

(1) Odborová organizace je podle § 132 odst. 2 písm. c) ZSS oprávněna projednat a zaujmout stanovisko k návrhům rozhodnutí týkajících se změn a skončení služebního poměru. Podle § 132 odst. 5 ZSS jsou služební orgány povinny zajistit, aby odborové organizace mohly vykonávat oprávnění podle tohoto zákona.

(2) Na základě výše uvedených ustanovení ZSS je služební orgán povinen předem minimálně informovat odborovou organizaci o svém úmyslu rozhodnout o změně služebního poměru státního zaměstnance, kromě případů, kdy ZSS nepřipouští správní uvážení [§ 44 písm. c), j), k), l) ZSS], kdy se o změně služebního poměru nerozhoduje v řízení ve věci služby [§ 44 písm. a) a m) ZSS], a dále pokud jde o zařazení státního zaměstnance na jiné služební místo podle § 49 ZSS [§ 44 písm. d) ZSS] nebo o jmenování na služební místo představeného podle § 51 a násl. [§ 44 písm. f) ZSS] na základě výsledku výběrového řízení, pokud se s odborovou organizací nedohodl jinak.

Článek 106

Projednání a stanovisko odborové organizace

(1) Odborová organizace je oprávněna chystanou změnu služebního poměru se služebním orgánem projednat a zaujmout k ní stanovisko; to však neznamená, že by služební orgán byl povinen sám iniciativně změnu služebního poměru s odborovou organizací projednávat, pokud na základě poskytnuté informace o projednání nepožádá

sama odborová organizace. Výše uvedené informování odborové organizace není součástí řízení ve věcech služby; zasláním informace není zahajováno řízení podle § 46 odst. 1 SŘ.

(2) Případně poskytnuté stanovisko odborové organizace je jedním z podkladů rozhodnutí o změně služebního poměru (součást správního spisu) a služební orgán by se jím měl zabývat v odůvodnění rozhodnutí.

Hlava XXI

Společná ustanovení o odvolání a náhradě nákladů řízení

Článek 107

Odvolání

(1) Proti rozhodnutí ve věci změny služebního poměru vydanému v řízení ve věci služby lze podat odvolání ve lhůtách a postupem podle § 81 a násl. SŘ. Odvolacím orgánem je podle § 168 odst. 1 písm. b) ZSS nadřízený služební orgán. Nadřízený služební orgán je určen v § 162 odst. 4 ZSS. Služební orgán a nadřízený služební orgán postupují v odvolacím řízení podle příslušných ustanovení správního řádu (§ 81 a násl. SŘ) s příslušnými odchylkami stanovenými v § 168 ZSS.

(2) Odvolání proti rozhodnutí nemá dle § 168 odst. 2 ZSS odkladný účinek²².

Článek 108

Náhrada nákladů řízení podle § 166 ZSS

(1) Ustanovení § 166 ZSS obsahuje zvláštní úpravu o náhradě nákladů v řízení o odvolání, rozkladu, v obnoveném nebo přezkumném řízení, pokud je účastník v řízení úspěšný. Účastník řízení pak má nárok na náhradu nákladů od služebního úřadu, v němž je zařazen. Pokud má účastník v řízení úspěch jen částečný, má nárok na poměrnou náhradu nákladů.

(2) Nárok musí účastník uplatnit před ukončením řízení, a jestliže to není možné, do 3 dnů ode dne doručení rozhodnutí, jinak nárok zaniká.

(3) Náklady řízení jsou podle § 79 odst. 1 SŘ zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně správního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, tlumočné a odměna za zastupování (např. odměna advokáta).

(4) Úspěšnost účastníka řízení je odvislá od stavu v předchozím řízení. Účastník řízení tedy bude úspěšný, pokud v řízení o odvolání, rozkladu, v obnoveném řízení nebo v přezkumném řízení bude rozhodnuto v jeho prospěch (zrušení nebo změna rozhodnutí vydaného v předchozím stádiu řízení).

(5) Nárok na náhradu nákladů se v případě jeho vzniku vztahuje na náklady v celém řízení, tj. nejen v řízení o odvolání, rozkladu, v obnoveném řízení nebo v přezkumném řízení.

²² To neplatí při odvolání proti rozhodnutí ve věcech kárné odpovědnosti, o odbytném, odchodném a náhradě nákladů podle § 110 ZSS.

Seznam příloh:

- Příloha č. 1 – vzor vyslání na služební cestu podle § 45 ZSS
- Příloha č. 2 – vzory rozhodnutí o přeložení státního zaměstnance podle § 47 ZSS (2x)
- Příloha č. 3 – vzor rozhodnutí o zproštění výkonu služby podle § 48 ZSS
- Příloha č. 4 – vzor rozhodnutí o zařazení státního zaměstnance na jiné služební místo podle § 49 ZSS
- Příloha č. 5 – vzor rozhodnutí o jmenování státního zaměstnance na služební místo představeného
- Příloha č. 6 – vzory rozhodnutí o změně doby trvání služebního poměru podle § 50 odst. 1 ZSS (4x)
- Příloha č. 7 – vzory rozhodnutí o odvolání ze služebního místa představeného podle § 60 ZSS (6x)
- Příloha č. 8 – vzory rozhodnutí o převedení státního zaměstnance podle § 61 ZSS (7x)
- Příloha č. 9 – vzor rozhodnutí o zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 ZSS
- Příloha č. 10 – vzor rozhodnutí o zařazení mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené podle § 63 ZSS
- Příloha č. 11 – vzor rozhodnutí o zařazení mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci podle § 64 ZSS
- Příloha č. 12 – vzor rozhodnutí o zařazení mimo výkon služby pro pozastavení služby podle § 65 ZSS
- Příloha č. 13 – vzor příkazu k zastupování podle § 66 ZSS
- Příloha č. 14 – vzor rozhodnutí o povolení zkrácení stanovené služební doby, resp. kratší služební doby podle § 68 ve spojení s § 116 ZSS
- Příloha č. 15 – vzor rozhodnutí o přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělání nebo odborné stáže podle § 69 ZSS
- Příloha č. 16 – vzor rozhodnutí o zařazení na původní služební místo podle § 70 odst. 1 ZSS
- Příloha č. 17 – vzory rozhodnutí o zařazení na jiné služební místo podle § 70 odst. 3 ZSS (2x)

RNDr. Josef Postránecký
náměstek ministra vnitra pro státní službu
(podepsáno elektronicky)